

#49

prijs 1,50 euro | jaar 42 | jan-feb 2011

BELGIE-BELGIQUE

P.B. 1/9352

AFGIFTEBUREAU

BRUSSEL 7

JAN-FEB 2011

rood

de wereld begrijpen om de wereld te veranderen

Tegen besparingen en nationalistisch opbod
SOCIAAL VERZET!

- 3 **Edito** door Daniel Tanuro
- 4 **Interprofessioneel akkoord: Het patronaat bereidt de sociale afbraak voor** door Guy Van Sijoy
- 5 **De moeizame onderhandelingen rond het Interprofessioneel Akkoord** door Jef Van Der Elst
- 6 **Vlaamse Onderwijs C.A.O.: een non-event?** door Eddy Decroon
- 7 **Waarom is dit klassengerecht?** door David Maertens
- 8 **Interview met BBTK-secretaris Jan-Piet Bauwens** door Bruno De Wit
- 9 **Cancún: het gevaar voor de armen wordt duidelijk** door Daniel Tanuro
- 12 **EU en de Crisis** door Angela Wigger en Laura Horn
- 14 **Het echte verhaal achter het Duitse "Wirtschaftswunder"** door Jacob Schäfer
- 15 **Crisis in Ierland** door Eric Toussaint
- 17 **Ben Ali moordenaar** door Sierp van Wouden
- 18 **Migranten op de vlucht voor onderontwikkeling** door Cecil Massot
- 21 **De staking van de eeuw 60-61, lessen voor de toekomst** door Guy Van Sijoy
- 22 **Terug naar de algemene staking** door Guy Van Sijoy
- 24 **Israël-Palestina: aan het eind van een dood proces** door Ludo De Brabander
- 26 **Een interview met rapper Pita** door Bruno De Wit
- 27 **Column: Dubieus** door Filip De Bodt
- 28 **Actie tegen seksisme**

cover fotomontage: Little Shiva

#49 prijs 2,50 euro | jaar 42
januari-februari 2011

Werken mee aan dit nummer:

Azulfo Riera, Bruno De Wit, Cecil Massot, Chris Den Hond, Daniel Tanuro, David Maertens, Eddy Decroon, Egidio Di Panfilo, Eric Toussaint, Filip De Bodt, Franco Ares, Francine Dekoninck, Guy Van Sijoy, Jacob Schäfer, Jean Pelletier, Jean-Claude Vannieuwenhuysse, Jef Van Der Elst, Little Shiva, Marijke Colle, Ludo De Brabander, Mauro Gasparini, Michèle Mareaux, Miguel Urban Crespo, Pauline Baudour, Sierp van Wouden, Stéphanie Stasesse, Thierry Pierret, Thomas Weyts.

Rood is het tijdschrift van de SAP, Socialistische Arbeiderspartij, Belgische afdeling van de Viende Internationale.

Correspondenten: Plantinsstraat 20

1070 Brussel, info@sap-rood.be

Abonnement: 1,5€ per nummer, 8€ voor 6 nummers (per jaar)

Gedrukt op

op het rek nummer 001-0728451-57

aan de Vorming Leon Lesoil

Plantinsstraat 20, 1070 Brussel

IBAN BE09 0010 7284 5157

BIC BNP Paribas Fortis: GEBABBBB vermelding "Rood"

Rood wordt uitgegeven door de Vorming Leon Lesoil

v.u. A.Riera

www.sap-rood.be

De shockdoctrine op zijn Belgisch...

door Daniel Tanuro

In haar boek "De shockdoctrine, de opkomst van rampenkapitalisme" toont de Canadese andersglobaliste Naomi Klein op overtuigende wijze aan hoe het neoliberale model werd ongelegd doorheen een serie schokken. Schokken die toelieten om de burgerlijke parlementaire democratie te onzweilen en tegelijkertijd de sociale bewegingen bij verrassing te pakken. Een aantal van deze schokken namen zeer brutale vormen aan, zoals de golf van militaire dictaturen in Latijns-Amerika volgend op de staatsgreep van Pinochet in Chili in 1973.

Het valt te vrezen dat ook in België een strategie van dat slag zal gevolgd worden. Nu al kunnen we de patronale onheilspredeten horen donderen: Als België niet snel besparingsmaatregelen doorvoert om het gat in de begroting van 25 miljard te dempen, een gat dat werd gecreëerd door de redingoperatie voor de banken, dan zullen de ratingsagentschappen er van uitgaan dat ons land niet kredietwaardig meer is, en zullen "de markten" hogere interesten opleggen voor staatsleningen. "De Belgische staatsschuld ligt even hoog als die van Italië", tielde L'Echo (de la Bourse). Beoordelingen halen nu al het spookbeeld van Ierland en Griekenland boven, landen die door "de markten" gedwongen worden buitensporig hoge interesten te betalen... door de sociale verworvenheden van hun bevolking te vernietigen.

De heersende klasse in ons land houdt immers twee ijsers in het vuur: ofwel wordt eindelijk een regering gevormd die ditmaal echt onverwijd een zware aanval inzet op de sociale zekerheid, de openbare diensten en de levensstandaard van de werkende bevolking (in het kader van een doorgedreven overdracht van bevoegdheden naar de regio's); ofwel dwingt de chantage van de markten de instelling van een noodregering af die voorrang geeft aan het sociaal-economisch beleid, en in dat kader zwaar bezuinigt op kap van de gewone man en vrouw. Het ingrijpen van de monarchie, met Albert II (en hopelijk de

laatste) die Letermie II (en hopelijk de laatste) opdracht alvast steviger te beginnen bezuinigen geeft een andere mogelijke piste aan...

De crisis van het regime creëert een context die zeer voordelig is voor een "shockstrategie" op zijn Belgisch. De ontreding van de bevolking is totaal. Niemand begrijpt nog iets van de huidige toestand. Geen stemmen lijkt totaal geen zin meer te hebben. Zulke situatie geeft ideeën aan die kringen die een heuse aanval op de sociale verworvenheden willen inzetten. Die krachten zijn vandaag zeker en vast verdeeld over de communautaire agenda, maar een golf van speculatie tegen België zou hen snel op één lijn kunnen krijgen voor een blitzkrieg tegen de werkende bevolking. Een grote overwinning op het sociale terrein zou hen ook wel eens kunnen helpen om daarna tot communautaire akkoorden te komen. De "Copenicaanse revolutie" van Bart De Wever en Kris Peeters, een combinatie van Vlaamsnationalisme en ultraliberalisme, kan verschillende pistes volgen.

Essentieel is hier dat de N-VA een klimaat van verwarring tot stand brengt waarin de meest agressieve projecten van de kapitalistische klasse ingang kunnen vinden, en niet enkel in Vlaanderen. Verklaringen als die van deze topman van de, vooral in Franstalig België actieve, Mestdaght-keien (de Champion-groothuizen) geven dit mooi weer: "Ik verkies een akkoord dat nadelig is voor de Franstaligen boven de huidige blokkering. Dat zou de Walen tenminste dwingen in beweging te komen. Om te beginnen praten over taboe-onderwerpen als de controle op werklozen, het niveau van de werkloosheids-uitkeringen, zwartarbeid..." Bart de Wever weet waarom hij voor dit publiek wel gaat praten in Wallonië...

De sociaal-democratie capituleerde al lang geleden voor het neoliberalisme, en wil vandaag vooral kost wat kost aan de macht blijven, wat de PS betreft, of opnieuw op alle niveau's meegeren, wat de sp.a-kopstukken betreft.

In deze omstandigheden begaan de vakbonden een enorme flater door routineus te wachten tot er een regering wordt gevormd aan wie ze dan hun traditionele memorandum kunnen overhandigen... Zulke aanpak zal totaal waardeloos blijven tegenover de shockstrategie die vroeg of laat uit de huidige chaos zal opduiken. Het komt er uiteindelijk vooral op aan de syndicale achterban voor te bereiden op de noodzakelijke sociale weerstand. Een Operatie Waarheid rond de echte oorzaken van de schulden crisis kan daar een sleutelrol in spelen.

Grootkapitalist Albert Frère, waarschuwt er recent voor dat "de markten onverbidlijk zullen zijn". Inderdaad. Ze zullen onverbidlijk zijn omdat ze niet anders zijn dan de alliantie van patronen die, in het zog van een Frère, nu al beginnen kwijlen bij het idee van de publieke voorzieningen te kunnen plunderen, door de hand te leggen op de interessante brokken van de openbare diensten, en tegelijk nog minder belastingen of sociale bijdragen te moeten betalen. Tegenover zulk crapul heeft de arbeidersbeweging maar één echte keuze: Sociaal verzet tot de finish! ■

foto: zigazou76 - www.flickr.com/photos/zigazou76/3205201888/in/photostream/

Het patronaat bereidt de sociale afbraak voor

→ door Gity Van Sijoy

De onderhandelings over het interprofessioneel akkoord (IPA) voor 2011-2012 gaan alle werknemers uit de privé-sector aan. De onderhandelings gaan vooral over de lonen, de harmonisering van het arbeid- en bedienersstatuut en de verlenging van de akkoorden over de uitzonderlijke brugpensioenen voor bepaalde beroepen. De onderhandelings sluiten al een hele tijd aan: ze werden stopgezet in de loop van december en werden in januari hervat. De onzekerheid over de vorming van een nieuwe federale regering weegt natuurlijk op de kalender van het overleg.

De lonen

Het vorige IPA (2009-2010) liet een gemiddelde loonsstijging van 3,9% toe, waarvan 3% door de indexatie. De reële stijging van de lonen was dus erg minimaal (0,9%). Ditmaal verwachten de vakbondsmilitanten dan ook terecht een beter IPA waar het de loonsstijgingen betreft. Op basis van het rapport van de SERV die een stijging van de loonkosten van 5% in de drie buurlanden voorspelt, schuiven de vakbonden dan ook de eis van een loonsverhoging van 5% naar voor, waarvan 3,9% door de indexatie. Ook dit voorstel houdt dus maar 1,1% echte loonsverhoging in. Van 0,9% in 2009-2010 naar 1,1% en 2011-2012, het is niet echt iets om over naar huis te schrijven!

Maar zelfs dit wordt door het patronaat geweigerd! Zij willen niet meer dan 3,9% loonsverhoging toestaan. Met andere woorden: een blokkering van de lonen. Bovendien stelde het patronaat, dat er zich terdege van bewust is dat een rechtstreekse aanval op de loonindexatie stevig verzet uitlokken, voor een ganse reeks producten waarvan de prijzen sterk stegen, zoals petroleum, uit de indexkorf te halen. Wat neerkomt op het uithoeken van de koppeling van de lonen aan de levensduur... Gelukkig hebben de vakbonden dit afgewezen.

De discussie over het eenheidsstatuut arbeiders-bedienden

De strijd van het personeel van Brinks tegen de poging van de bedrijfsleiding om hen van een bedienden- naar een arbeidersstatuut te laten overgaan, heeft deze kwestie volop in de schijnwerpers gezet. Het arbeidersstatuut houdt bijvoorbeeld in dat bij ontslag slechts een vooropzeg van 4 weken moet gerespecteerd worden voor mensen met een anciënniteit van minder dan 20 jaar in het bedrijf. Voor bedienden is de vooropzeg 3 maand per schijf van 5 jaren anciënniteit. In een context van

crisis van de kapitalistische economie is het duidelijk dat het opwaarderen van de ontslagvoorwaarden van de arbeiders naar die van de bedienden een serieuze sociale maatregel betekent.

Het patronaat verzet zich met hand en tand in dit dossier. Ze zouden zelfs liever een gellijkschakeling van de statuten naar beneden zien, door het verkorten van de opzegtermijn voor bedienden. Concreet schuiven de patroonsorganisaties een maximale opzegperiode van 8 weken naar voor voor alle werknemers, ongeacht hun statuut, waarvan 4 gepresteerde weken en 4 niet-gepresteerde, maar ... netto betaald en zonder dat er sociale bijdragen op worden betaald.

Dit is natuurlijk onaanvaardbaar. Zelfs als een verduubeling van de opzegperiode voor de arbeiders een kleine sociale vooruitgang zou betekenen, dan is het nog onaanvaard-

baar dat een ander deel van de werkende bevolking hiervoor zou moeten opdraaien. Het zou de verdeeldheid tussen arbeiders en bedienden enkel doen toenemen.

Brugpensioenen en welvaartvastheid van de uitkeringen

De werkgevers maken het eventueel onterechten van de verlenging van de akkoorden rond de bijzondere brugpensioensels (zware beroepen, ploegenarbeid) afhankelijk van een evaluatie in 2011 van de resultaten van de maatregelen van het Generatiepact.

Wat betreft het eindelijk welvaartvast maken van de uitkeringen, deze zijn niet direct voorwerp van het IPA, in de zin dat ze vanuit de Sociale Zekerheid betaald moet worden. Maar om het bedrag van de uitkeringen te kunnen optrekken, moeten ze wel betaald kunnen worden door de sociale bijdragen. Er zou een bijkomende enveloppe van ongeveer 500 miljoen € nodig zijn. Onnodig te zeggen dat het patronaat ook hiervoor niet echt enthousiast is. Des te meer daar het overheidsbudget er slecht aan toe is en er een gat in de Staatsskas van ongeveer 25 miljard € moet gevuld worden...

Naar verschrompelde sociale achteruitgang of naar veralgemeend sociaal verzet?

Het besparingsprogramma van de toenmalige regering zal ongetwijfeld zwaar inhakken op de openbare voorzieningen (salaries, pensioenen...). Zoals het er nu naar uitziet, valt er zeer weinig te verwachten van deze interprofessionele onderhandelings voor de arbeiders en bedienden uit de privé-sector. Met andere woorden, het kruit voor een nakende sociale explosie is ruim voorhanden. Maar opdat de lont ontbrand, mogen de vakbonden zich niet beperken tot een strategie die zich enkel aan de onderhandelingsstaf afspeelt. ■

De moeilijke onderhandelings rond het Interprofessioneel Akkoord

→ door Jef Van Der Elst

Wat is een IPA?

Patroonsorganisaties en vakbonden komen om de 2 jaar samen om te onderhandelen over een Interprofessioneel Akkoord (IPA). Dit IPA is interprofessioneel omdat het van toepassing is op alle werknemers uit de privé-sector.

Het legt voor meer dan 2,5 miljoen werknemers de minimumlonen vast en vormt de basis voor verdere onderhandelings in de sectoren (bv. metaal, voeding ...) en later in de grote bedrijven. Verder zijn deze onderhandelings ook belangrijk voor een aantal minimum uitkeringen (dopgeld, pensioenen...).

Deze onderhandelings zijn erg belangrijk voor de kleine bedrijven en de zwakke sectoren. Vaak is de enige opslag die ze krijgen deze van het IPA.

De groep van 10

Deze besprekingen worden gehouden in de groep van 10: 5 toponderhandelings van de vakbonden en 5 toponderhandelings van het VBO, de middenstandorganisaties en de boerenbond. De regering is hier niet bij verwegenwoordigd maar moet het achteraf wel goedkeuren zeker als ze met extra geld over de brug moet komen. De ontslagnemende regering Letemte heeft altijd gezegd dat er lijkt daar nu op terug te komen.

Deze onderhandelings zijn ondertussen reeds een aantal weken in alle discretie bezig. Deze werd werd beslist om ze verder te zetten na Nieuwjaar.

De inzet

De vakbonden zijn met een duidelijke eis verbonden naar het IPA gegaan: — geen gemorrel aan de index

— geen dwingende loonnorm, vrijheid van onderhandelen in de bedrijven en sectoren
— verhoging van het minimumloon
— wegwerken van de loonkloof tussen mannen en vrouwen

— verhoging van een aantal uitkeringen
— verlagen van een aantal brugpensioenen-akkoorden

— oplossen van een aantal discriminaties in het arbeidersstatuut.

Zoals steeds hebben ook de patroonsfederaties luidkeels hun eisen naar buiten gebracht. Zij willen aanpassingen aan de index en zeggen dat er geen ruimte is voor loonsverhogingen.

Zoals steeds krijgen hun standpunten ruime aandacht in de media.

Waar staan we nu?

Op maandag 20 december bleven er na verschillende dagen onderhandelings nog twee belangrijke knelpunten:

— Is er ruimte voor loonsverhogingen boven de index?
— Op welke manier moeten de discriminaties in het arbeidersstatuut worden weggewerkt?

Op dinsdag 21 december hebben de vakbonden dan hun instanties geraadpleegd en werd er besloten om verder te onderhandelen.

Op 24 december vinden nieuwe gesprekken plaats, maar de echte onderhandelings zullen pas verder gaan na Nieuwjaar.

Wat te doen?

Meer en meer wordt duidelijk wat het patronaat wil bij dit IPA: een loonstop voor de volgende twee jaar en een afbouw van het bedienersstatuut. Beide eisen zijn onaanvaardbaar. De afgelopen 2 jaar zijn voor de grote meerderheid van de werknemers in de privé-sector de lonen gelijk gebleven.

De volgende twee jaar moeten de lonen kunnen stijgen boven de index: de werknemers hebben recht op hun deel van de stijgende winsten van de bedrijven. Elke aanval op de index moet tot staan gebracht worden.

De discriminaties in het arbeidersstatuut moeten weggewerkt worden: het is onaanvaardbaar dat voor sommige arbeiders de eerste dag ziekte (carensdag) nog niet betaald wordt en dat de opzegtermijnen en -vergoedingen voor arbeiders bij de laagste in Europa liggen. Deze discriminatie moet aangepakt worden, maar dat kan niet door het bedienersstatuut aan te vallen. Verlaging van de ontslagvergoedingen maakt het goedkoper en dus gemakkelijker om bedienden te ontslaan.

Verder moet het minimumloon naar onhoog en wel door de bruto loonsverhoging. De ervaring met de jobkorting voor de laagste lonen leert dat wat door een politieke beslissing wordt toegestaan even snel weer kan worden afgenomen.

Vervroegd brugpensioen moet mogelijk blijven voor wie 40 jaar gewerkt heeft of langdurig met de nacht gestaan heeft.

Tenslotte moeten de minimumuitkeringen onhoog: deze zijn bij de laagste in Europa en zijn duidelijk onvoldoende om op een acceptabele manier te leven.

Hiervoor is een duidelijk en consequent informatie- en actieplan nodig van de vakbonden in gemeenschappelijk front.

De vakbonden moeten de arbeiders en bedienden in de bedrijven en diensten informeren over de lastenverlagingen waar de bedrijven van genieten en over het schandaal van de notionele interestafrek dat er voor zorgt dat veel bedrijven zo goed als geen belastingen betalen.

Ze moeten ook een duidelijk actieplan opstellen om op een duidelijke en volgehouden manier deze eisen te ondersteunen. ■

foto: han Soete — www.flickr.com/photos/hansoete/7024328/in/photostream/

Waarom toch een artikel over een non-event?

→ door Eddy Decroon

In de Vlaamse pers verschenen slechts enkele regels over het afsluiten van een Collectieve Arbeidsovereenkomst voor het Vlaamse onderwijspersoneel, CAO IX, die blijkaar heel weinig om het lijf heeft. Toch kan het interessant zijn om de context te schetsen waarin deze CAO werd afgesloten. Met turbulente tijden in het verschiet...

Eerst en vooral de nummering: de IX wijst op de periode sinds het onderwijs definitief van het federale naar het Vlaamse niveau werd overgeheveld, maar een afzonderlijke CAOIII voor het hoger onderwijs wijst nadien nog op een nieuwe afspijting: het hoger onderwijs wordt afzonderlijk behandeld en is de proeftuin voor enveloppen-financiering en neoliberale experimenten (lees: besparingen).

Ondanks het feit dat de vorige C.A.O. iets substantieels bevatte (een verhoging van vakantiegeld dat overeenkomt met een lineaire loonsverhoging van 3%) werd ze afgesloten voor een langere periode (2005-2009) en is nu zelfs nog niet helemaal uitgevoerd. De socialistische onderwijsbond (ACOD) tekende dan ook niet voor akkoord. Maar als minstens één kleine bond tekent is een C.A.O. geldig.

Smet bespaart fors

Ondertussen kwam de kersverse onderwijsminister Pascal Smet (sp.a) met een besparingsplan van 136 miljoen naar voor. Sociale vrede behoort tot dat soort oorlogen waarin maar één partij mag schieten. Hij speelde het handig: starten met een lineaire loonsvermindering van 1% (iets wat niet meer gezien was sinds de naweën van de Grote Depressie) om achteraf die matregel terug in te trekken en te vervangen door besparingen die "de lerar in de klas" niet zou voelen. Bvb. besparing in de ondersteuning (voor gelijke kansen, voor mentoren voor korte vervangingen, de eigen navorming) en bevestiging van de materiële

werkingsmiddelen voor 2 jaar (ondanks de opnieuw licht stijgende inflatie). Zo iets komt toch neer op een banenverlies dat bijna equivalent is aan het sluiten van een autobedrijf. De vakbondsleiding tekende niet voor akkoord maar ging ook niet in op voorstellen tot actie (in sommige vergaderingen was bij indicatieve stemming driekwart tot actie bereid). Maar vooral de conclusie die de nationale leiding trok was

zeer bizar: "Omdat de minister nu aangeschoten wild was en een zware politieke blamage had opgelopen" en de vakbond bijgevolg sterk stond zou men nu... een zeer beschieden C.A.O. indienen die alleen kwalitatieve eisen zou stellen (lees: de regering geen geld zou kosten).

En dit is dan die C.A.O. IX. Hier zie je weer een ontkrachting van het principe van een C.A.O. Aan tafel zitten namelijk 3 (!) partijen: de vakbonden, de eigenlijke werkgever (de minister) en de "inrichtende machten" (de koepels die het onderwijs inrichten: gemeenschap, steden, provincies en de private katholieke koepel). En die stellen zich nog harder op dan de minister zelf. Resultaat van dit alles: de vakbond tekent de C.A.O., maar het gemeenschapsonderwijs niet.

Welke lessen trekken?

Opnieuw vind de vakbondsleiding dat ze hieruit "lessen" moet trekken: de volgende

C.A.O. zal opnieuw substantieel zijn (lees: de opnieuw licht stijgende inflatie). Zo iets lage opkomst bij de definitieve stemmingen over de C.A.O. aan de basis...

Eerst en vooral schijnen die leidende kamraden out of touch met de politieke context. Overal in Europa zitten we met scherpe aanvallen op het onderwijs (Frankrijk, Engeland, Ierland, Italië, Nederland, ...) die massaal protest uitlokken. België zit voorlopig in het oog van de storm en alles lijkt rustig door de regeringscrisis. M.a.w. de NVA zit nu in de Vlaamse regering en houdt zich koest omdat ze hoopt dat er ooit een regering komt die voldoende senen zal geven (met steun van IMF en Europese Unie) om ook met besparingsplannen voor de dag te komen en die door te geven aan de regio's. De voortschrijdende regionalisering is trouwens het breektijzer bij uitstiek voor een neoliberale aanval.

Als we dan toch enkele lessen moeten trekken:

- Als er een begin van bereidheid tot mobilisatie is, moet die worden aangewakkerd i.p.v. afgeremd. Er is nood aan een democratisch uitgewerkt actieplan.
- De kritiek op het toekomstige NVA-beleid van de socialistische vakbondstop mag geen papieren verklaring blijven, het moet het startschot zijn van een sensibilisatiecampagne aan de basis.
- Een volgende C.A.O. moet (zoals voor VIII gebede) opnieuw van een bevestiging van de scholen voorbereid worden om te zien welke eisen werkelijk leven bij de basis.
- In het hoger onderwijs mag de "sociale vrede" niet beletten om acties tegen de huidige besparingen af te remmen maar die te ondersteunen, de volgende besparingsronde voor te zijn en internationale contacten te leggen.

Eddy Decroon is syndicaal militant van de ACOD en lid van de Internationale Socialist. Hij schreef dit artikel in eigen naam. ■

Waarom is dit klassengerecht?

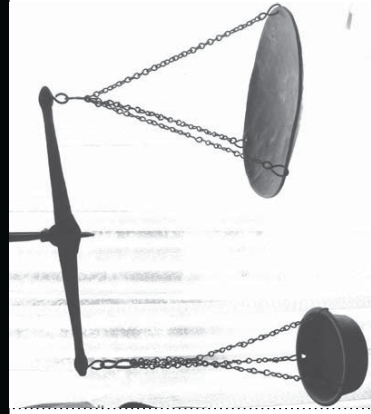
→ door David Maertens

Op vrijdag 10 december besliste het Hof van Beroep in Brussel de vroegere leiders van de bank KB-Lux niet te vervolgen omdat de stukken in het dossier onontvankelijk waren. Ze werden beschuldigd van een gigantische fraude. Waarom kunnen we hier zowel spreken van een voorbeeldig vonnis maar ook van een typisch voorbeeld van klassengerecht?

Talrijke onregelmatigheden in het onderzoek

Documenten die bekomen werden door een schending van het beroepsgeheim en zelfs erger nog: door diefstal en verklaring; vervalsing van proces verbalen en van hun datering; de verdwijning, het versoppen, wilkeurige toevoeegingen aan proces verbalen; het organiseren van valse huiszoekingen die opgezet werden om het gerecht op een dwaalspoor te brengen voor wat betreft de oorsprong van documenten; het bedreigen van een getuige van een van de huiszoekingen om te beletten dat de feiten bekend geraken. Gaat het over een gerechtelijk onderzoek tijdens het Franco regime in Spanje? Of in Stalinistisch Rusland tijdens de processen van Moskou? Nee, want volgens de uitspraak van de rechtbank van Eerste kanton in Brussel en volgens de bevestiging hiervan door het arrest van het Hof van Beroep op 10 december 2010, gaat het over de praktijken van de onderzoekers in de affaire van de KB-Lux, het Luxemburgse filiaal van de KBC, toen nog de Kredietbank. Vandaar dat het hof van beroep de manier waarop bewijzen werden verzameld, onontvankelijk acht.

Bij de rechtszaak in eerste aanleg was de rechter al tot een gelijkaardig besluit gekomen dat ongeveer hierop had kunnen neerkomen, moesten de betrokkenen niet beschermd zijn geweest: de manier waarop de onderzoeken, de onderzoeksrechter en het parket in deze zaak zijn te werk gegaan is te vergelijkbaar met de manier waarop gangsters werken. Een organisatie van misdadigers wegens het witwassen van bewijzen. Het besluit van het arrest is

vermijgend: van bij het begin werd het onderzoek op een oneerlijke manier gevoerd zodat de rechten van de verdediging werden geschorst en een eerlijk proces niet meer mogelijk was.

Voor iedere ervaren waarnemer van het strafrecht is dit arrest dus verfrissend, enthousiasmerend! Dergelijke uitspraken zouden meer moeten gebeuren. Een gerechtelijke uitspraak die tegen de stroom in gaat. Een revolutie!

Het gerechtelijk apparaat staat niet boven de wetten

Maar wie het strafrecht kent, mag niet op dit punt stoppen. Hij kan zich maar echt verheugen over een gerecht dat de regels van de procedures en de enquêtes eerbiedigt – en dus van de rechtzoekende zelf – wanneer een dergelijke benadering algemeen zal zijn geworden en ze niet alleen maar zal dienen om witteboord-criminelen buiten schot te plaatsen. Want de zaak KB-Lux toont opnieuw heel duidelijk dat er een georganiseerde misdaad bestaat aan de top van de financiële wereld en de bankwereld: of hoe banken hele constructies opzetten opdat hun rijke klanten en de bedrijven belastingen zouden kunnen ontduiken. In deze zaak alleen al werden er naarschatting voor 400 miljoen aan belastingen ontdoken. De veertien beschuldigen – vijf (ex) kaders van de Kredietbank, zes (ex) kaders van KB-Lux en drie klanten – worden beschuldigd van valsheid in geschrifte,

vervalsingen, georganiseerde misdaad en fiscale fraude. De feiten schijnen bewezen te zijn omdat ze werden erkend door andere betrokkenen die bereid waren te betalen om vervolging te ontwijken.

Het hele onderzoek dat veertien jaar duurde, eindigde in een formidabele flop – dat is echt weerzinwekkend – maar dat heeft het alleen maar aan zichzelf te danken. We herhalen. Illegale praktijken van criminelen zijn

geen rechtvaardiging voor illegale praktijken van het gerecht. Indien de machten boven de wet staan, vooral boven de juridische macht en boven het strafrecht, dan wordt de poort open gesteld voor alle willekeur, machtsmisbruik en uiteindelijk dictatuur. De macht verliest iedere legitimiteit. Net zoals het gevangeniswezen, is het strafrecht nu te vaak een wereld waar geen rechten zijn. Wie met het systeem vertrouwd is,ervaart dit dagelijks.

Een selectief rechtssysteem

Het is bijzonder choquerend om dagelijks te zien hoe "kleine handjele" door een gerecht 'aan de lopende band' behandeld worden. Hier is men veel minder bezorgd over de rechten van de verdediging. De principes die geleid hebben tot het onontvankelijk verklaren van de bewijzen in de KB-Lux zaak zijn rechtvaardig en komen overeen met wat wij verwachten van een progressief rechtssysteem. We kunnen spreken van een klassengerecht omdat de misdaadbestrijders het hebben over zero tolerantie voor wat betreft kleine feitelijke onbeschouftheden op straat maar tegelijkertijd geen wettelijke middelen inzetten om de financiële en economische misdaad te bestrijden. Er is inderdaad sprake van een klassengerecht omdat het "het kleine grut" nauwegezet wordt in de gaten gehouden terwijl de witteboord-criminelen worden beschermd door het bankgeheim. Klassengerecht moet vernietigd worden. Gerechtigheid niet. ■

foto: Photothèque Rouge/Milto
foto: InsideMyShell – www.flickr.com/photos/inside-my-shell/49773137/

Aantal leden social profit neemt toe

→ Een interview met *kersvers BBTK-
secretaris Jan-Piet Bauwens door Bruno
de Wit*

De 'Witte Woede' kwam de afgelopen periode weer massaal op straat. Een van de syndicale boegbeelden van deze sector is Jan-Piet Bauwens. Op het congres van BBTK eind oktober werd hij verkozen tot federaal secretaris in opvolging van Andre Langenus. Hij werkte 20 jaar lang in de opvoedingssector. Vanaf 1989 werd hij vakbondsvrijgestelde. Een 'rode' in een sector die toen nog sterk werd gedomineerd door de christelijke zuil.

Rood had een gesprek met hem.

Hoe belangrijk is de Social-Profit-sector in de huidige economie?

JPB: De Social Profit blijft maar groeien omdat we ouder worden, omdat we ziekten krijgen, omdat onze jongeren het veel moeilijker krijgen, omdat veel mensen niet meer kunnen maar ook omdat we steeds meer aanbod verstrekken. Maar ook omdat we zorg nog steeds niet, en gelukkig niet, kunnen uitbesteden.

Toch wel vreemd dat de Vlaamse overheid snoeit in de socio-culturele sector?

JPB: Wij vinden dat ook een eigenaardige zaak maar de Vlaamse regering blijkaar niet. Als we hen daarover bevragen zeggen ze dat ze wel willen blijven investeren in de zorg, maar cultuur dat is toch "geen zorg". Ik dacht dat cultuur juist de ziel is van de maatschappij en juist die nood aan ontspanning en verzet het best kan invullen. Maar blijkaar zijn er hierover "culturele verschillen".

Ik denk dat er zorg nodig is op veel plaatsen maar ook op veel niveaus en deze zouden elkaar niet mogen tegenwerken van een gespecialiseerde chirurg over een bijgeschoolde verpleegkundige tot de verzorgende en de logistiek helper. Iedereen kan zijn plaats krijgen in een goed georganiseerd systeem. Maar ook ieder met zijn waardigheid ten opzichte van de ander. Een

multidisciplinair team in de ware betekenis van het woord. Ik geloof er nog steeds in. En als vakbond hebben we daar een rol in te spelen

De Social Profit heeft nog steeds de publieke opinie achter zich. Toch botsen de eisen steeds op de budgettaire beperkingen. Wat is er aan te doen?

JPB: Iedere Belg zal ooit wel eens in een ziekenhuis komen of kent iemand die wel extra zorg nodig heeft in een of andere vorm. Men weet wel degelijke welke zorg men in België kan bekomen en de man/vrouw in de straat weet hoe hard en behulpzaam de werknemers uit de sector zijn. Van daaruit krijgen we onze waardering, gewoon omdat ze verdienend is.

Maar een overheid werkt niet vanuit de waardering maar vanuit een budget en als syndicalist in deze sector wil ik die twee elementen samenbrengen.

Er is een Gemeenschappelijk Vakbondsfront, maar er is ook 'concurrentie' op de werkvloer tussen LBC en BBTK. Non-profit versus Social-Profit. Werkt deze tegenstelling niet contra-productief?

JPB: Blijkaar werkt het idee van concurrentie toch, maar voor mij moet het absoluut positief en gezond blijven. Ik denk dat onze afgevaardigden de goede voorbeelden moeten zijn, goed zorgen voor de patiënt maar hij mag ook aan zijn positie en deze van zijn collega's denken.

En dat dit dan gebeurt in gemeenschappelijk vakbondsfront, met ieder zijn accenten, vind ik de logica zelf.

In de sector ziet men meer en meer de commercialisering van de zorg oprukken. Hoe kunnen we dit het best counteren?

JPB: Vandaag zijn al heel veel voorzieningen in handen van bedrijven die als doel hebben het maken van winst met

de zorg van ouderen en zieken. Voorlopig nog niet in de sector van jongerenwelzijn en de zorg voor personen met een handicap maar ook daar zijn er al signalen dat het zou kunnen veranderen in de nabije toekomst. Ik blijf het een zeer raar gegeven vinden dat je winst kan en mag maken op de kap van ouderen en zieken. Het gaat dus over kunnen en mogen en zolang dit mag zonder voorwaarden zullen er altijd bedrijven zijn die dit zullen doen en dit steeds meer en meer.

Het zal dus nog belangrijker worden om voorwaarden op te leggen waarbij eerst moet gedacht worden aan de patiënt. Je kan bv gaan bepalen van wat er minimaal moet gebeuren met winstcijfers maar ook hoe we verlies moeten aanpakken. Een groot maatschappelijk debat zou hier zeker op zijn plaats zijn.

Welke toekomst zie jij voor de Social Profit binnen BBTK en het syndicalisme in het bijzonder?

JPB: Binnen alle vakbonden wordt het aantal leden van de Social Profit steeds maar groter en dit betekent dat hun verantwoordelijkheid ook groeit. Waarschijnlijk zullen we ons dan ook meer moet inlaten met zaken die zich ook buiten de sector bevinden. Bijvoorbeeld als er wordt gesprakt over ingrepen op de index dan zal dit ook zijn invloed hebben op het verzorgend en ander personeel van de sector.

We moeten dus onze standpunten ook durven verdedigen maar andere werknemers van andere sectoren. We mogen niet het gevoel geven dat wij op een eilandje werken buiten en binnen de vakbond. Maar vijftig jaar geleden was er nog geen vakbondswerking in de Social Profit. Enkel Florence Nightingale! ■

foto: Solidarite

Cancún: het gevaar voor de armen wordt duidelijk

→ door *Daniël Tinturo*

Eerst beweerden de media dat er van Cancún niets viel te verwachten. Nu wordt in alle tonen uitgehazuid dat de top een succes was. De regeringen hebben eindelijk de toon uitgehazuid dat de top een succes was. De regeringen hebben eindelijk de toon uitgehazuid dat de top een succes was. De regeringen hebben eindelijk de toon uitgehazuid dat de top een succes was.

De regeringen hebben eindelijk de toon uitgehazuid dat de top een succes was. De regeringen hebben eindelijk de toon uitgehazuid dat de top een succes was. De regeringen hebben eindelijk de toon uitgehazuid dat de top een succes was. De regeringen hebben eindelijk de toon uitgehazuid dat de top een succes was.

De regeringen hebben eindelijk de toon uitgehazuid dat de top een succes was. De regeringen hebben eindelijk de toon uitgehazuid dat de top een succes was. De regeringen hebben eindelijk de toon uitgehazuid dat de top een succes was. De regeringen hebben eindelijk de toon uitgehazuid dat de top een succes was.

De regeringen hebben eindelijk de toon uitgehazuid dat de top een succes was. De regeringen hebben eindelijk de toon uitgehazuid dat de top een succes was. De regeringen hebben eindelijk de toon uitgehazuid dat de top een succes was. De regeringen hebben eindelijk de toon uitgehazuid dat de top een succes was.

We zullen zien dat Cancún hieraan niets fundamenteels heeft veranderd, de tekst heeft het akkoord van Kopenhagen alleen ongezout in een akkoord van de Verenigde Naties. Maar het front van het verzet hier- tegen is uiteengevallen. Cuba en Venezuela hebben hun verzet gestaakt, alleen Bolivia heeft zijn principiële houding niet veranderd... het Mexicaanse voorzitterschap dat de regel van unanimiteit niet betekende heeft dat van de tafel geweegd door te stellen dat één land vetorecht zou hebben...

Een kloof tussen woord en daad

De algemene doelstelling van Cancún gaat dus iets verder dan Kopenhagen. De tekst spreekt zich uit voor 2°C maximum en erkent de noodzaak om snel werk te maken van "een scherper globaal objectief op lange termijn steunende op betere wetenschappelijke kennis ook in verband met een gemiddelde temperatuurstijging van 1,5°C". De Verenigde Naties spreken zich voor het eerst uit over de "gevaarstempel" van de opwarming en de groeiende bezorgdheid van het IPCC vindt eindelijk gehoor in de internationale gemeenschap.

Op voorstel van de kleine eilandstaten hebben honderd landen zich uitgesproken voor een maximale stijging van 1,5°C. Dat is belangrijk. Maar er blijft een diepe kloof tussen de mooie intenties en de daden. Als vervolg op het "akkoord" van Kopenhagen hebben ongeveer 140 landen een klimaat-actiepact uitgewerkt en doorgestuurd naar het secretariaat van de VN kaderconven- tie over klimaatverandering. Op basis van deze documenten en op voorwaarde dat alle landen hun woord houden, zou de temperatuur tegen het einde van deze eeuw met 3 tot 4°C stijgen – een verschil dat bijna zo groot is in een tijdsperiode van honderd jaar als het verschil tussen nu en de laatste ijstijd van meer dan 12.000 jaar geleden! Die verandering zal onvermijdelijk catastrofale sociale en ecologische gevolgen hebben...

In 2009 werden er jaarlijks iets meer dan 48 miljard tonnen broeikasgassen in de atmosfeer vrijgesteld. Met het huidige stijgingsritme, en rekening houdend met de

recessie, voorziet men een uitstoot van 56 miljard ton in 2020. Om een stijging te beperken tot 1,5°C of 2°C, moet de maximale uitstoot ten laatste in 2015 bereikt worden om vanaf dan te dalen en beneden de grens van 40 of 44 miljard ton te komen voor 2020 – dus een vermindering van 12 tot 16 miljard ton. De regeringsplannen zouden een daling van 3 tot 4,3 miljard ton vertegenwoordigen. Een bijkomende daling met 8 tot 13 miljard ton is dus noodzakelijk. Die inspanning moet door de ontwikkelde landen geleverd worden. 1) Omdat zij de hoofdverantwoordelijken zijn voor de opwarming;

2) Omdat de klimaatplannen van de ontwikkelingslanden – maar wie is hiervan de hoogte? – overeen komen met de cijfers van het IPCC (een 15 tot 30% afwijking ten opzichte van het referentiescenario) terwijl die van de ontwikkelde landen zelfs niet overeen komen met het laagste cijfer van de deskundigen (20% daling maar het IPCC stelt een netto reductie van 25 tot 40% voor).

Drie goocheltrucs

Wanneer we deze logica verder volgen, nl. de doelstelling van een daling van de uitstoot met 8 tot 13 miljard, moeten we er wel rekening mee houden dat het Kyoto-protocol drie goocheltrucs heeft gegeven aan de ontwikkelde landen om een echte vermindering van de uitstoot te vervangen door fictieve verminderingen:

– de eerste truc bestaat erin dat de onderhandelingen over het akkoord zeer vrijgevig zijn geweest bij het uitdelen van emissierechten. Met name sommige landen van het Oostblok kregen emissierechten gebaseerd op de hoeveelheid broeikasgassen vrijgesteld door de Sovjet-Unie van voor de economische ineenstorting. Daardoor beschikken Rusland, Oekraïne en Wit-Rusland vandaag over enorme hoeveelheden emissierechten kunnen verkocht worden. Het gaat om in totaal 2 miljard ton broeikasgassen. Pas op het einde van de eerste periode van het protocol, in 2012, zal er moeten beslist worden of die overschotten

nog verder kunnen uitgewisseld worden; – de tweede truc gaat over de absorptie van koolstof door bodem en bossen. Volgens Kyoto mogen de ontwikkelde landen een hogere absorptie van koolstof dankzij een ander gebruik van de bodem of dankzij een toename van het beboste oppervlak in rekening brengen als een uitstootvermindering. Hierbij moeten we wel noteren dat verhoogde uitstoot door een minder goed gebruik van bodems en door ontbossing niet wordt ingerekend als uitstootverhoging! Men schat dat de ontwikkelde landen hierdoor beschikken over een reserve van 0,5 miljard ton broeikasgassen;

– de derde truc is de mogelijkheid voor ontwikkelde landen om hun uitstoot te compenseren met maatregelen die de uitstoot doen dalen – of die absorptie verhogen – in de landen van het Zuiden of in de landen in economische overgang. Dat zijn de zogenaamde “mechanismen van projecten”; het meest bekende is het “mechanisme van schone ontwikkeling” (Clean Development Mechanism, CDM). Het gevaar bestaat enerzijds dat de compensatie enkel theoretisch is (dat zou volgens sommige experts in zeker één op de twee keer het geval zijn, met name bij compensaties door herbebossingsplannen) en anderzijds dat men die compensaties twee keer meetkent (één keer door het ontwikkelingsland en één keer door het ontwikkelde land met zijn CDM plannen).

Meer ambitie voor minder inspanningen

Volgens de hoger geciteerde Climate Action Tracker zullen de ontwikkelde landen dankzij die trucs de doelstellingen van hun klimaatactieplannen kunnen halen zonder enige nieuwe maatregel van nu tot 2020, dus zonder hun reële emissies te verminderen. Er zijn slechts twee mogelijkheden: ofwel worden die trucs verboden en de kloof tussen wat nodig is en wat er beslist werd, is niet 8 tot 13 miljard ton maar wel minstens 10,5 tot 15,5 miljard ton, een emissievermindering te realiseren door de ontwikkelde landen. En het is precies op dit cruciale punt dat Cancún meer dan dubbelzinnig is: aan de ene kant “worden de ontwikkelde landen onder druk gezet om een ambitie voor meer verminderingen te hebben” om binnen de krijtlijnen van een reductie van 25% tot 40% zoals het IPCC aanbeveelt te blijven; maar aan de andere kant stelt men voor dit te verwezenlijken “rekening houdend met de kwantitatieve gevolgen van bosbeheer en gewijzigd bodengebruik, de

uitwisseling van emissierechten, de projectmechanismen en het uitstellen van rechten van de eerste naar de tweede periode van het akkoord”. Het is duidelijk: ogenschijnlijk zijn er meer inspanningen, maar in werkelijkheid minder!

Er komt nog een vierde truc aan ... waardoor het mogelijk wordt geen enkele inspanning te leveren. Niet alleen de aanplant van nieuwe bomen, maar ook de bescherming van bestaande bossen zou als compensatie kunnen gebruikt worden voor de uitstoot van de ontwikkelde landen. Laat ons duidelijk zijn. Het is in de eerste plaats onthullend – en schandalig – dat het stoppen van de ontbossing (die alleen het Zuiden betreft) net zoals in Kopenhagen, de enige concrete maatregel blijkt te zijn om te vechten tegen de klimaatverandering (in de eerste plaats veroorzaakt door het kapitalistische Noorden). Ten tweede, het stopzetten van de ontbossing in de landen van het Zuiden levert inderdaad een vermindering van de uitstoot met 15% of meer op maar het is totaal onaanvaardbaar dat hieruit koolstofrechten zouden voortkomen die tegen lage prijs kunnen opgekocht worden door de grote bedrijven van het Noorden om niet de hogere prijs voor hun eigen emissiereducties te moeten betalen.

Op vraag van Bolivia werd deze oplossing niet aangenomen in de documenten van Cancún, maar ... ze werd ook niet verworpen. Zou dit in de huidige neoliberale context niet het groen licht voor deze oplossing kunnen betekenen?... Als aanplant van nieuwe bomen recht geeft op kredieten, waarom dan ook niet de bescherming van bestaande bossen? Het REDD (Reduction Emissions from Deforestation and Degradation) programma gaat duidelijk in die richting. Vele private projecten van “bosbescherming” rekenen hierop – wat meestal inhoudt dat inheemse volkeren uit die gebieden worden verjaagd – ze voeden nu al een vrijwillige markt van koolstofkredieten (4). We moeten dus absoluut op onze hoede zijn wanneer Cancún pleit voor “een hogere ambitie met betrekking tot marktmechanismen, bodengebruik, verandering van bodengebruik en bosbouwactiviteiten inbegrepen” en “alle deelnemers aanmoedigen of doeltreffende middelen te vinden die de menselijke druk op bossen vermindert” ...

Kyoto in de koelkast, de Wereldbank beheert het geld

De top spreekt zich dus duidelijk uit voor de trucs gebruikt in het Kyoto-protocol en voor

hun uitbreiding (de resolutie vraagt dat er volgend jaar nieuwe marktmechanismen worden uitgewerkt). De top vernijdt angstvallig elke uitspraak over de toekomst van het protocol. Dubbelzinnigheid troef! Het “zinnetje” de ontwikkelde landen onder druk zetten om hun ambities inzake uitstootvermindering te vergroten staat in het document over Kyoto. Diezelfde tekst stipuleert dat 1990 het referentiejaar zou worden om de geleverde inspanningen te meten en hij spreekt de wens uit dat er geen hiaat zou zijn tussen de eerste en de tweede periode van het protocol. De landen van het Zuiden, die het behoud van het protocol verdedigen als garantie voor een “klimaat-leiderschap” van het Noorden, schijnen dus hun slag te hebben thuisgehaald.

Maar Cancún gaf alleen maar zijn akkoord voor het “zo vlug mogelijk” beëindigen van de werkzaamheden van de werkgroep over de toekomstige verbindenissen van de ontwikkelde landen. De aangenomen resolutie verheugt zich over de “gemaakte vooruitgang” in deze werkgroep ... Ongelooflijk maar waar! En dat terwijl Japan, Rusland en Canada zich duidelijk bieden elke verlenging van Kyoto hebben uitgesproken zogenaamd omdat de ontwikkelde landen slechts 27% van de uitstoot vertegenwoordigen. Maar vooral omdat de Verenigde Staten, die de hoofdverantwoordelijken zijn voor de klimaatverandering en waarvan de uitstoot met 30% gestegen is tussen 1990 en 2005, geen enkel objectief voor reductie hebben tot 2020 ... en dat in

fotos: Frédéric Lévéque

de nabije toekomst niet zullen aannemen. De USA hebben Kyoto niet ondertekend, de “geboekte vooruitgang” heeft niets met ze te maken ... Het is dus wel betekenisvol dat het kleine Bolivia wordt berispt wanneer het helemaal alleen durft de belangen van de inheemse volkeren te verdedigen, maar dat niemand de VS supermacht enig verwijt toestuur voor hun criminele klimaatpolitiek.

De pers had ook de mond vol over het “Groene Klimaat Fonds”. Dit werd op poten gezet door de top om de ontwikkelingslanden te helpen met de gevolgen van de opwarming. Hier zijn vier opmerkingen op hun plaats: 1) de doelstelling van 100 miljard dollar per jaar vanaf 2020 was reeds overeengekomen in Kopenhagen; 2) Cancún heeft de dubbelzinnigheid van dit project niet opgeheven, vanwaar zal het geld komen (openbaar of privé?), wat soort geld (donaties of leningen?) en hoe zal het geld overgemaakt worden (5); 3) de resolutie zegt alleen maar dat “een significant deel van het geld zal via het klimaatfonds gaan”; 4) de raad van beheer van het fonds zal slechts voor de helft uit vertegenwoordigers van de ontwikkelingslanden bestaan en het is de Wereldbank die is aangeduid als beheerder ... Zelfs als het voortloopt gaat over een overgangperiode van drie jaar, niemand twijfelt er aan dat de Wereldbank erover zal waken dat de oriëntatie van het fonds in overeenstemming is met de neoliberale en nekoloniale politiek van kapitalistische toe-eigening van de natuurlijke rijkdommen.

Een nieuw kader voor de Klimaatpolitiek

De klimaatonderhandelingen zullen nu in het multilaterale kader van de Verenigde Naties hervat worden. Cancún was niet meer dan de bevestiging van het akkoord dat vorig jaar werd afgesloten tussen de Verenigde Staten en de grote opkomende landen met de steun van de Europese Unie en Japan. De problemen blijven bestaan ... Alles wordt simpelweg naar nieuwe conferenties doorgeschoven, in de eerste plaats naar COP17 in Durban in 2011. Een maat voor niets? Nee, want nu zijn we in een nieuw kader beland. Met Kyoto werden de ontwikkelde landen verplicht – en dat was het positieve – uitstootverminderingen te realiseren, er waren zelfs boetes voorzien. Dit wordt nu in de praktijk vervangen door vrijwillige bijdragen – een puur neoliberaal mechanisme dus – vanwege de grote vervuilers in het Noorden en in het Zuiden,

en dit gekoppeld aan internationale contracten tegen de vernietiging van het klimaat door het kapitalistisch productivisme en door zijn nooit stillbare honger naar fossiele brandstoffen, versterken. Het vreselijke drama dat twintig miljoen mensen vorige zomer beleefden in Pakistan, moet ieder van ons motiveren om de ernst van de situatie in te zien. ■

- (1) De beslissingen van de top zijn op het net op de site van de kader Conventie: <http://unfccc.int/2860pp/wgwgwp/Options/Open-to-Close-the-Gap>; PPK, Ecophys, Climate Analysis, www.climateactiontracker.org/
- (2) Climate Action Tracker, “Cancon Climate Talks: Weeping Options Open to Close the Gap”, PPK, Ecophys, Climate Analysis, www.climateactiontracker.org/
- (3) Frank Jotzo, “Comparing the Copenhagen Emission Reduction Targets”, CLEP Working Paper 1/10 Oct. 2010
- (4) Le Monde, 11/12/2010, “Les forêts tropicales, l'autre Eldorado des marchés carbone”
- (5) D. Jaurio, “L'impossible capitalisme vert”, *épilogue sur Copenhagen* (Ed. La Découverte, 2010)

tenor geduld. Het concept van “gedeelde maar differentieële verantwoordelijkheid” wordt hiermee afgezwakt. De arme landen worden nog meer naar de zijlijn geduwd. De druk van wetenschappelijke expertise op de regeringen neemt af ten voordele van het onschendbare beginsel van de winst en van de concurrentiestrijd tussen de multinationale ondernemingen. De enige overwinnaars zijn de markten met nieuwe winstgevende vooruitzichten. Dat is het werkelijke succes van Cancún ... Voor de uitgebuide en onderdrukte mensen van de wereld, zal deze top alleen maar de

EU en de Crisis: Business as usual of breekpunt?

→ door *Angela Wigger en Laura Horn*

De mondiale economische crisis waar we nu getuige van zijn, is qua diepte en omvang de derde ingrijpende crisis van de afgelopen honderd jaar. Ze volgt op de economische ineenstorting die begon met de crash van Wall Street van oktober 1929 en de stagflatie van de jaren zeventig van de vorige eeuw. Drie jaar na het begin van de crisis blijft de situatie zich verslechteren. Ofschoon veel banken weer dubbele winstcijfers melden, en veel managers uit de financiële sector wederom met schandalig hoge bonussen worden beloond, treft de crisis in toenemende mate de reële economie en daarmee ook de levens van miljoenen mensen op de wereld.

Aanvankelijk veronderstelden met name Europese experts dat dit een Amerikaans probleem was. Al een paar maanden nadat de rommelhypotheken-crisis zich vertiepde, werd echter duidelijk dat het systeemrisico chronisch was voor het hele mondiale financiële systeem, en dat ook de roekeloze banken en investeerders in de EU gespeculeerd hadden met giftige kredieten. Wat voor impact heeft de crisis drie jaar later op het neoliberale financiële bestuur in de EU? Zien we, wat de crisismaatregelen betreft, een terugkeer naar 'business as usual' of is het een breekpunt voor de Eurozone of misschien zelfs voor de EU als geheel?

Een multidimensionale crisis

Om de reacties op de financiële crisis te begrijpen moet het EU-bestuur nader worden bekeken. De crisis heeft de fundamentele van het Europese project in veel opzichten sterk aangetaast. In het begin was op EU-niveau nauwelijks gezamenlijk crisismanagement, terwijl de nationale regeringen wel snel handelden om de 'nationale' financiële mastodonten en hun spaarders te redden. Ze hebben daarbij niet gewacht op de goedkeuring van de Europese Commissie, die belast is met controle op staatssteun. Op het hoogtepunt van de Griekse crisis, werd zelfs voorspeld dat de Eurozone (de landen die de euro als gemeenschappelijke munt hebben) zou

vallen. Enigszins beschaamd moesten de EU-instellingen gezaghebbende hulp van het IMF vragen om het Griekse probleem op te lossen. Tegelijkertijd werd de hervorming van de regulering van de financiële markt van de EU nogal voorzichtig aangepakt door de groep onder leiding van de Franse bankier-diplomaat De Larosière.

Tegen de achtergrond van de voortdurende legitimiteitscrisis van de Europese instellingen en de aarzelingen van de lidstaten om meer macht af te staan aan de EU, zijn de hervormingen hoofdzakelijk beperkt gebleven tot supervisie in plaats van een striktere (her)regulering. Hieronder in dit stuk zal gesteld worden dat er tot dusverre geen aanwijzingen zijn dat de mondiale economische crisis zorgt voor een echte paradigmawisseling die breekt met de heersende neoliberale leerstellingen. Concurrentiepolitiek en regulering van het bedrijfsleven zijn twee voorbeelden van hoe sterk het neoliberale denken is verankerd in deze politieke terreinen.

Concurrentieregulering: alleen redding van de financiële sector

De legitimiteitscrisis van de EU wordt mede veroorzaakt doordat de staatshulp die de financiële sector herkapitaliseerde voorrang genoot boven de staatshulp aan industrieën die de gevolgen droegen van de kredietcrisis. De kapitaalsinjecties die de banken kregen waren enorm, ze voerden zelfs tot tijdelijke nationalisaties en over-

heidsgestuurde fusies. Aanvankelijk leken de noodhulppakketten van de overheid in te gaan tegen de overheersende neoliberale gospel van vrije marktkrachten en vrije concurrentie die de EU-politiek zo lang domineerden. Toen de industrieën van de 'reële economie' echter in de rij gingen staan voor liquiditeitshulp om de dalende of stagnerende winstmarges te bestrijden, intervenieerde de Europese Commissie heftig. Nationale subsidiewedlopen vormden een ernstige bedreiging voor de gemeenschappelijke markt. Handhaving van financiële stabiliteit en het voorkomen van een omvangrijke financiële ineenstorting werden als noodzakelijk beschouwd

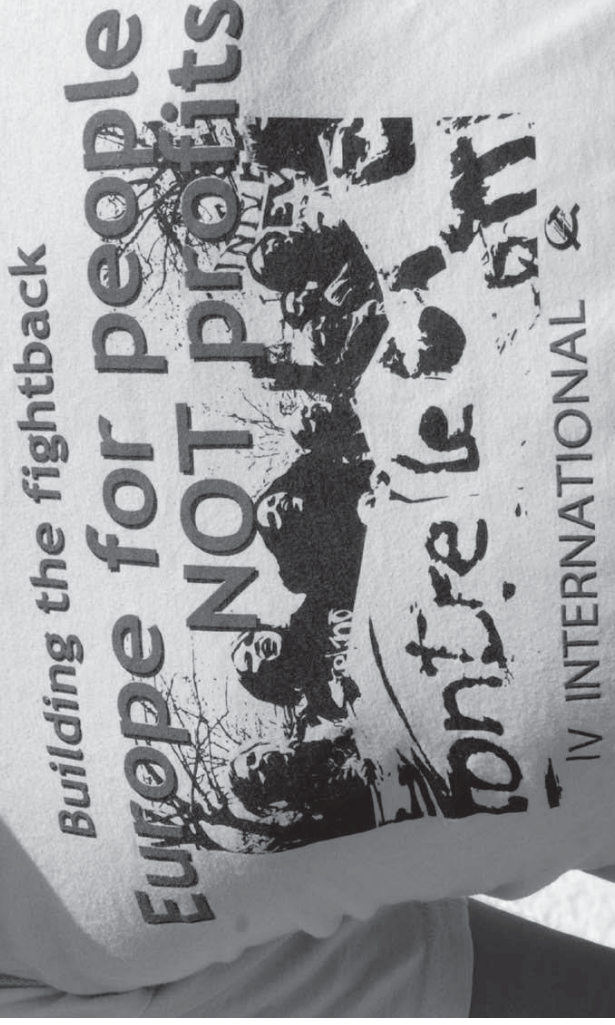
te bepalen door een gebrek aan informatie, expertise of belangstelling. De financiële crisis heeft duidelijk de zekerlijkheid van het marktgebaseerde ondernemingsbestuur blootgelegd. Ondanks een reeks van reguleringsinitiatieven met betrekking tot het toezicht op de markt, waren de veranderingen in ondernemingsreguleringen veel beperkter en concentreerden die zich vooral op de bonussen voor de leidinggevoeren, omdat bankiers en de financiële sector een effectieve zondebok bleken te zijn voor de financiële crisis. Liever dan de structurele oorzaken van de crisis aan te pakken, werden bankiers en individuele

De crisis van de Eurozone

Tijdens de 'Griekse crisis' waren financiële experts er snel bij met de voorspelling dat de Eurozone uiteen zou vallen. Na wat aarzelingen en politieke verwijten, schijnt er nu een wankel consensus te bestaan dat de Europese lidstaten verplicht zijn de omvallende leden te helpen. Ten tijde van het

voorbeeld is de richtlijn Alternative Investment Fund Managers van de EU (*). Liever dan speelruimte van financiële spelers te beperken, wordt geloofd dat de oplossing gevonden moet worden in het verbeteren van de transparantie.

Blijkt echter dat maatschappelijke organisaties als vakbonden en milieuoorganisaties die ijveren voor duurzamere oplossingen, geen enkele invloed hebben gehad op het crisismanagement van de EU. Vormde het duidelijke en onmiskenbare falen van het neoliberale bestuur geen opening voor alternatieve perspectieven en politieke voorstellen? Toch waren er maar heel weinig radicale politieke initiatieven. Er waren wat discussies over een Financial Transaction Tax, maar de EU is te zwak zonder de noodzakelijke steun daarvoor van de G8. Op andere gebieden van het EU-bestuur ging de neoliberale koers vrolijk

kapitalisten persoonlijk verantwoordelijk gehouden voor hun graaiacht en strategische fouten.

Op het terrein van concurrentiepolitiek en regulering van het ondernemingsbestuur concentreerden de antwoorden op de crisis zich vooral op het 'gladstrijken van de plooiën' in het systeem in plaats van op een radicale heroverweging van de verschillende politieke keuzes. Reorganisatie van de financiële sector werd alom voldoende geacht om weer terug te keren naar 'business as usual'. De reguleringsparadigma's zijn eigenlijk niet zo veel veranderd en het beleid blijft sterk beïnvloed door de financiële lobby, zoals de European Round tabel of Financial Services. Een ander mooi

schrijven van dit betoog werden verschillende lidstaten geconfronteerd met een daling van hun creditrating en de meeste staten voerden bezuinigingsprogramma's in om de overheidsgedragten te verlagen, wat op een deprimerende manier aantoonde hoe ondergeschikt de politiek is aan de druk van de financiële markten.

Een bestuurscrisis

Niet alsnar meer mensen die de kosten dragen in termen van bezuinigingen op sociale uitgaven, stijgende werkloosheid en hogere pensioentegels, zou men verwachten dat de legitimiteitscrisis van de EU zou uitbarsten in massale protesten. Het

verder, bijvoorbeeld met betrekking tot het conflict tussen vrijheid van kapitaal versus arbeidsrechten in verscheidene uitspraken van het Europees Hof van Justitie. Hoewel er vraagtekens gezet werden bij het voortduren van neoliberaal beleid, hebben de fans van neoliberale oplossingen nog niet opgegeven. De hervormingsgezinde antwoorden op de crisis vormen geen radicale breuk met het verleden. Financiële instellingen mogen dan voorlopig gered zijn maar de chronische problemen blijven bestaan. Het is belangrijk te beseffen dat het huidige neoliberale crisismanagement van de EU niet vanzelf zal verdwijnen, maar de act zal moeten worden gestopt. ■

Vertaling: Tijn van Baarden

foto: Photothèque Rouge/Claude Roelens-Bequidit

Het echte verhaal achter het Duitse 'Wirtschaftswunder'

→ door Jacob Schijf *

"Het geheim van het Duitse succes... "voortdurende heropleving van de Duitse economie... Hoogste groei sinds eenma- king in 1990. " Pratiemakers van alle slag zeggen ons voortdurend dat België zijn economisch wagenij best aankoppelt aan het Duitse.

Een draconisch besparingsprogramma

Tegen 2014 wil de CDU/CSU-FDP-regering meer dan 80 miljard € besparen op de staatsuitgaven, waaronder 13,2 miljard vanaf 2011. 37% van de voorziene bespa- ringen zijn voorzien in de sociale uitgaven. In de openbare sector zijn 15.000 ontslagen aangekondigd: de ambtenaren zullen 2,5% van hun inkomen moeten inleveren; reeds in 2007 had de CDU-SPD-regering al de leeftijd verhoogd waarop men met pensioen kon gaan. In 2010 moest de bijdrage van 1,8 miljard aan de ouderdomsverzekering in het kader van "Hartz IV" (werkzoeken- den langer dan 1 jaar) al geschrapt worden en hun familiale uitkeringen werden inge- krompen. De "verwarmingsbijdrage" bij de huisvestingsuitkering moet eveneens verdwijnen. In 2011 moet het Federaal Ar- beidsagentschap 1,5 miljard besparen (en 2,5 miljard in 2012), voor het merendeel door vormingsprogramma's te schrappen. De herstructurerende bezig is in de Ge- zondheidssector zal gevolgd worden door de invoering van een persoonlijk forfijt. In een niet zo verre toekomst, zal elke verzekerde, wat ook zijn inkomen is, een identieke bijdrage moeten betalen. Wat enkel maar een basisdekking zal verze- keren, want alle bijkomende prestaties zullen bijkomend moeten betaald worden. Op dit ogenblik is het patronale gedeelte bevooren op 7,9% van het bruto loon, al- hoewel de verzekerden minimum 7,9% betalen, zonder rekening te houden met de vele prestaties die niet gedekt worden

(het merendeel van de tandprothesen en screeningsonderzoeken, brillen, enz.) De door de bedrijven verkregen belasting- verminderingen verergeren het tekort aan middelen waarover de staat beschikt om het welzijn van de bevolking te garanderen. Tussen 2000 en 2010 heeft de staat zo 355 miljard € verloren, t.i.z. meer dan 30 mil- jard € per jaar, en dit zal nog stijgen tot 50 miljard € in 2011. Alle regeringen sinds 25 jaar hebben hetzelfde gedaan.

Deze hervreiding van beneden naar boven gaat uiteraard ook gepaard met een ondraaglijke schuld van de lokale ge- meenschappen. De stedelijke overheid van Dortmund heeft de prijs verduubeld voor de maandelijkse vervoerswijzen van de steuntrekkers van "Hartz IV", die van Sch- wern benutten op de steun aan daklozen, die van Rostock op onderwijsorganisaties. Bijna de helft van hen zijn van plan om de prijzen voor zwembaden, theaters en musea te verhogen, één derde verhoogt het oudergedeelte voor kinderopvang en voor scholen die de hele dag open zijn. Volgens de dienstenvakbond VerDi, voorziet meer dan 80% van de gemeenten tariefverhogin- gen of belastingverhogingen, meer in het bijzonder een vermogensbelasting, die de individuele huishouder zal treffen.

Daling van de lonen en een uitbreiding van de onzekerheid

De Euro-crisis vond zijn oorsprong voor een groot gedeelte in de forse toename van de Duitse export. Maar er zijn twee andere factoren die er op zijn minst hebben toe bijgedragen: aan de ene kant hebben we landen zoals Griekenland en Portugal, met hun traditionele exportgoederen (leder, textiel, schoenen, enz.), die veel te lijden hebben onder het offensief van Chinese ex- porteurs. En aan de andere kant, de lonen die in Duitsland sinds 2000 sterk gedaald zijn. Volgens de OESO is de loonkost tussen 2000 en 2007 (dus net voor het begin van de crisis) in Spanje en Griekenland met 23% gestegen, met 20% in Italië, met 3% in België en Nederland en met 2% in Frank- rijk. In Oostenrijk en in Duitsland is de loonkost gedaald met 8%.

Dit wordt niet enkel verklaard door hoge productiecapaciteit, maar ook door de evo- lutie van de reële lonen die met gemiddeld 6% zijn gedaald in Duitsland sinds 2000, en daarentegen in de ganse Eurozone tussen de 2% à 8% zijn gestegen. Dit is flagrante overtreding met de richtlij- nen van de Europese Unie, volgens dewelke het salaris en de omstandigheden hetzelfde moeten zijn voor hetzelfde werk. In Duits- land mag het loon van een interim lager zijn als er een bekrachtigd loonakkoord bestaat. De DGB heeft, "anders zou de christelijke vakbond nog erger getekend hebben", aan- vaard dat het merendeel van de interim- s vandaag tussen de 7,40 en 7,70 € per uur verdienen. Volgens de normen van de OESO moeten, om boven de armoeddrempel te geraken, een uurloon van minstens 11,50 € krijgen in een werkweek van 40 uren (dit is de norm, behalve in de metaalsector). Een gekwalificeerde arbeider verdient tussen de 15 en 22 €. Omdat er geen wettelijk mini- mumloon bestaat, zijn er miljoenen die minder dan 7 € verdienen, ongeveer 2,5 miljoen mensen verdienen minder dan 5 € (870€ bruto per maand en dit na aftrek van

minstens 700 € per maand voor 40u voor de verzekeringen). Op 36 miljoen loontrek- kenden hebben er slechts 23 miljoen geen deeltijdse of onzekere baan. Bij de 3,6 mil- joen officiële werklozen moet men om en bij 3 miljoen bijtellen.

Op 1 januari 2003 heeft de SPD-Groen regering aan apotheken toegestaan dat "low cost" loontrekkenden die zij huur- den op het einde van hun contract werden ontslagen. Zij konden door hetzelfde kan- too terug aangenomen worden wanneer die een andere "klant" vond. Alhoewel deze slavenhandelaars geen enkel risico namen (zij hebben enkel een klein kantoor nodig), verdienen zij hopen geld, want zij verdienen 20 tot 23 € per uur. Vandaag zijn er honderden en honderden van dit type kantoren.

Belangrijke ondernemingen –BMW in de automobiel of de drogisterij Schlecker in de handel – hebben zelfs hun eigen "Leih- arbeitsfirma" (tijdelijke arbeid) opgericht. Voor de vakbond DGB (in het bijzonder IG-Metall, die de sectoren omvat waar zij het talrijkst zijn) werd de extreme onze- kerheid van deze interimbanen toch als te gortig beschouwd. DGB lanceerde een campagne werd gelanceerd met als thema "gelijkwaardige arbeidsdeelnemers". Maar IG-Metall kon de publieke opinie niet over- tuigen: de handtekening van de vakbond staat onderaan het loonakkoord!

De deeltijds werkenden zitten in een heel precarie situatie. Tussen 2000 en 2009 is hun aantal gestegen tot 1,674 miljoen, terwijl het aantal voltijdsen (zonder de interim- s mee te rekenen) daalde met 2,426 miljoen! Met Agenda 2010 die door SPD kanselier Schröder werd ingevoerd –de grootste beknibbeling op het sociale be- schermingssysteem sinds WO II – hebben de "1€-jobs" hun opwachting gemaakt: men schat zo'n 322.000. Dit is 1 € per arbeidsuur (!) als aanvulling op een maandelijks ver- goeding van 359 €. In feite is het verplichte trekken, want men kan zich er niet aan ont- trekken, wat zeer moeilijk en niet zonder risico's is. Het aantal loontrekkenden die zeer weinig werken (met 400 € per maand en zonder 1€-job) bedraagt vandaag zo'n 811.000. ■

* Jakob Schijf is militair van 16 Medall, animator van de nationale coördinatie van syndicaal links, voorzitter van de personeelsafdeling in een metaalbedrijf. Hij is lid van de Federatie van RSB (Re- volutionaire Socialistische Bond), een van de twee publieke franchises van de Duitse afdeling van de Ite- rnationalen.

foto: sualke1 - www.flickr.com/photos/sualke1/3907847564/

Crisis in Ierland of het complete falen van het neoliberalisme

→ door Eric Toussaint

Tien jaar lang werd Ierland door de vurige aanhangers van het neoliberale kapita- lisme geprezen en tot voorbeeld gesteld. De "Keltische tijger" kende een hoger groeiritme dan het Europees gemiddelde. Bedrijfsbelastingen werden verlaagd tot 12,5% en vele transnationale onderne- mingen die Ierland als vestigings hadden gekozen, betaalden in werkelijkheid slechts tussen de 3 en 4% een droom! In 2007 was er geen begrotingstekort. Er was 0% werk- loosheid in 2008. Iedereen was gelukkig. De werknemers hadden een baan (vaak precar werk), de gezinnen konden lustig consumeren en genieten van deze rijkdom en zowel plaatselijke als internationale kapitalisten behaalden buitengewone re- sultaten.

Bruno Colmant, directeur van de Brusselse Beurs en hoogleraar economie, schreef in oktober 2008, twee, drie dagen voordat de regering de grote "Belgische" banken (Fortis en Dexia) op kosten van de burgers moest redden van het failliet, in een artikel in de Franstalige krant Le Soir dat België absoluut het Ierse voorbeeld moest volgen en zijn financieel systeem nog meer moest dereguleren. Volgens Bruno Colmant moest België zijn institutioneel en wettelijk kader wijzigen om net zoals Ierland, een platform voor het internationaal kapitaal te worden. Enkele weken later was de Keltische tijger verslagen.

In Ierland heeft de financiële deregulering een explosie van leningen aan de gezin- nen mogelijk gemaakt (vlak voor de crisis hadden de gezinnen een schuldenlast van 190% van het BBP) vooral in de immobili- ensector, wat de economie sterk stimuleerde (bouwsector , financiële sector enz.). De banksector groeide exponentieel met de

komst van vele buitenlandse bedrijven 1 en de groei van de activa van de Ierse banken. Er ontstond een beursbubbel en een bubbel in de vastgoedsector. De totale kapitalisatie op de beurs, de uitgifte van obligaties en de activa van de banken vertegenwoordigden in totaal veertien keer het Bruto Binnen- lands Product.

Kaartenhuis stort ineen

Wat in die droomwereld niet kon gebeuren, gebeurde echter wel in de werkelijkheid. Het kaartenhuis stort ineen in september -oktober 2008, de bubbel in de financiële en in de vastgoedsector barsten. Bedrijven sluiten of verlaten het land, de werkloos- heid schiet seil de hoogte in (van 0% in 2008 naar 14% in 2010). Het aantal ge- zinnen dat zijn schulden niet meer kan betalen groeit zeer snel. Het hele banksys- teem van Ierland staat aan de rand van het faillissement; de regering is in paniek en totaal verblind. Ze geeft een garantie van 480 miljard Euro aan de totaliteit van de bankdeposito's (dat is bijna drie keer het BBP dat toen 164 miljard Euro bedroeg).

Ze nationaliseert de Allied Irish Bank, de belangrijkste geldschieter in de vastgoed- sector, door een kapitaalinjectie van 48,5 miljard Euro (ongeveer 30% van het BBP). De uitvoer vermindert. De staatsinkom- sten dalen. Het begrotingstekort stijgt naar 14% van het BBP in 2009 en naar 32% in 2010 (meer dan de helft van dat tekort is veroorzaakt door de massale steun aan de banken: 46 miljard inbreng van eigen fondsen en 31 uit de aankoop van activa met groot risico).

Eind 2010 geeft het Europees hulpprogram- ma, met de naam van het IMF, 85 miljard Euro leningen en dat blijkt nu al onvol- doende te zijn. In ruil hiervoor wordt er een paardenremedie opgelegd aan de Keltische

tijger: een drastisch bezuinigingsplan dat zwaar zal wegen op de koopkracht van de gezinnen, met als gevolg een daling van de consumptie, en ook een daling van de openbare sociale uitgaven, van de lonen in de openbare diensten, van de uitgaven voor infrastructuur (dit alles, om die schuld te kunnen terugbetalen), van de belastinginkomsten.

De belangrijkste maatregelen van dit besparingsplan hebben verschrikkelijke sociale gevolgen:

- een verlies van 24 750 arbeidsplaatsen van ambtenaren (8% van het personeel)
- nieuwe aanwervingen met 10% loonsverlaging
- verlaging van sociale uitkeringen, werkloosheidsvergoeding, kindergeld, een belangrijke inkrimping van het budget voor de gezondheidssector, het bevrezen van de pensioenen;
- een verhoging van de btw tarieven van 21 tot 23% in 2014 wat vooral de meerderheid van de bevolking treft die nu al het slachtoffer is van de crisis; een nieuwe grondbelasting (waar de helft van de gezinnen dit tot nu toe niet moesten betalen);
- een verlaging met 16 van het minimum uurloon (van 8,65 € naar 7,65 €, ofwel -11%).

Hoge rente

De rente op leningen in Ierland is nu zeer hoog : 5,7% voor de lening van het IMF en 6,05% voor de "Europese" leningen. Die leningen moeten dienen om banken en andere financiële instellingen terug te betalen. Die kopen namelijk de Ierse schuldbewijzen op met geld dat ze tegen een rente van 1% bekomen van de Europese Centrale Bank. Een echt buitenkansje voor het privé financieel kapitaal. Volgens het persbureau AFP "heeft de directeur-generaal van het IMF, Dominique Strauss-Kahn verklaard: 'het zal lukken, maar het zal natuurlijk moeilijk zijn [...] want het is een harde dobber voor de mensen die offers zullen moeten brengen uit naam van de besparingen in de begroting'".

Zowel op straat als in het parlement was er sterk verzet. In het Lagerhuis, de Dail, werd het hulpplan van 85 miljard slechts met 81 stemmen tegen 75 goedgekeurd. Trouw aan zijn neoliberale lijn stelt het IMF gezegd dat het voor Ierland prioritaair is hervormingen door te voeren om "structurele hindermissen voor zakenwereld" te verwijderen om zo "de concurrentiekracht

Ben Ali moordenaar!

→ door Sjerp van Wouden

Tunesië is het toneel van een zich snel ontwikkelende opstand. Het verzet richt tegen de wijdverspreide armoede en de hopeloze uitzichten voor vele jonge Noord-Afrikanen. De uitbarsting van Noordwoede stuurt scholgoelven door heel Noord-Afrika. Opnieuw komen mensen schijnbaar uit het niets massaal in opstand tegen een sterk repressief regime.

Tunesië gold tot nu toe als een tamelijk rustig land. Slechts weinigen hadden deze opstand aan zien komen. De crisis heeft prijsstijgingen van noodzakelijke levensbehoeften veroorzaakt van 20 procent voor bloem, tot 80 procent voor suiker.

In Tunesië is een kliek rondom president Ben Ali reeds 23 jaar aan de macht, nadat deze de eerdere dictator had afgezet in 1987. De bevolking is er zeer jong : In Tunesië is 75 procent onder de 30 jaar. Velen hebben een hogere opleiding genoten. De werkloosheid is hoog in Tunesië: richting de 25 tot 30 procent (de officiële cijfers houden het op 14 procent). Vele hoogopgeleide jongeren zien eenmaal op de banenmarkt hun dromen in rook opgaan. De keuze is veelal: armoede in Noord-Afrika, of migreren naar Europa.

Zelfmoord

Aanleiding voor de uitbraak van protesten in Tunesië, is de zelfmoord van de 26-jarige Mohamed Bouazizi. Hij had een hogere opleiding afgerond, maar kon geen baan vinden. Om toch brood op de plank te hebben, ging hij fruit verkopen. De politie confisqueerde zijn karretje, sloeg hem, en spaugde op hem. Uit protest stak Bouazizi zichzelf in brand. Die wanhoop is herkenbaar voor veel Tunesiërs. Een andere man, Hoessein Felhi, klom in een elektriciteitspaal, schreeuwde 'Nee tegen de ellende, nee tegen werkloosheid!' en elektrocuteerde zichzelf.

Reeds maanden was het onrustig in Tunesië. Geïsoleerde opstootjes worden plaats dooreen het hele land. Maar naar aanleiding van de zelfmoorden ging men massaal de straat op: eerst in het verarmde binnenland (waar geen toeristen komen), vervolgens in de rest van het land. De media negeerden aanvankelijk de protesten, ook

toen een 18-jarige demonstrant werd doodgeschoten. Eerder in 2008 wist de staat een oproer te onderdrukken.

Opgelegde stilte

De Tunesische blogger Baghamam schrijft: 'Het Tunesische volk heeft eindelijk begrepen dat de regering en hun maffiagroepjes niet zullen ophouden hen uit te buiten, te vernederen en te onderdrukken, om hun belangen te verdedigen. Het lijkt erop dat

het Tunesische volk eindelijk doorheeft dat ze de opgelegde stilte en angst moeten doorbreken.' Inmiddels hebben ook belangrijke vakbonden het protest onderschreven. Tenkend was een tekst op een bord tijdens een staking van advocaten: 'President, we zijn niet bang meer!'

Inmiddels hebben de regeringen van landen als Koeweit en Jordanië stappen ondernomen tegen Al-Jazeera, in de hoop dat de geest van verzet niet overslaat via de TV. In Egypte, waar een sterke arbeidersbeweging is, was reeds protest rondom de frauduleuze 'hervetkiezing' van dictator Moebarak.

War on terror

Baghamam bekritiseert op zijn blog dat Westerse regeringen overtuigen van soli-

dariteit voor de opstand in Iran,

maar nu weinig te zeggen hebben over de opstand in Tunesië. Dat terwijl Tunesië volgens internationale waarnemers één van de minst vrije landen is ter wereld. Uit recente WikiLeaks onthullingen blijkt tegelijk dat Tunesië een belangrijke bondgenoot is van het Westen, specifiek de VS. Het regime participeert in de war on terror en blijkt bijvoorbeeld mee te hebben gemarkeerd op

luchtmachtbasis Bagram in Afghanistan. De onthullingen zorgden er op hun beurt voor dat Tunesië WikiLeaks trachtte aan te vallen. Het beperken van vrijheden op het internet is een voorname wijze waarop de elite de opstand onder de duim probeert te houden. De hackersorganisatie Anonymous schaarde zich hierop recentelijk achter de protesten en legde onder andere de site van de president plat.

Wat de precieze uitkomsten van de opstand zullen zijn is nog verre van duidelijk. Zeker is dat de kaarten voor de hele regio op dit moment opnieuw worden geschud, en dat het vuur van verzet zich blijft verspreiden. Bovendien weten de bewoners van Noord-Afrika dat zij hun elites al eerder naar huis hebben gestuurd middels een opstand. ■

Mohamed Bouazizi

foto p16: infomatique – www.flickr.com/photos/infomatique/5036330533/ – foto p17: REUTERS-Zohra Bensemra

in de komende jaren te ondersteunen". De socialist Strauss-Kahn is ervan overtuigd dat een nieuwe regering, na de verkiezingen die voorzien zijn in het begin van 2011, de toestand niet zal veranderen: "Ik ben ervan overtuigd dat de oppositie partijen, de Fine Gael en de Labour Party, die nu het regeringsprogramma bekritisieren [...] de noodzaak van het uitvoeren ervan zullen begrijpen."

De economische en financiële liberalisering wilde ten allen prijze buitenlandse investeringen en transnationale financiële bedrijven binnen halen. Dat is een fiasco

Migranten op de vlucht voor onderontwikkeling

door Cecil Massot

De Belgische asielcrisis krijgt de laatste tijd terug volop media aandacht. Dat duizenden mensen op straat slapen is een humanitair schandaal. De ambtenaren van Fedasil, het federaal agentschap voor de opvang van asielzoekers, zijn in staking gegaan. Over het algemeen gaan krantenartikels niet verder dan het beschrijven van de gevolgen van de asielcrisis (of eerder de gevolgen van het falen van het asielbeleid) hoe men deze beleidsmatig kan beperken

of controleren en wie hiervoor politiek verantwoordelijk is of zou moeten zijn.

Opvallend is dat de instroom steeds als een voldongen feit wordt gezien, waartegen men zich uitsluitend kan beschermen door procedures en beschikbare rechtsmiddelen te versnellen, te verscherpen en te vereenvoudigen. Onder invloed van het Europees Migratiepact, dat in 2008 bekrachtigd werd, worden op die manier stap voor stap basisvrijheden en fundamentele rechten ingetrokken (het recht op asiel en be-

scherming, het recht op samenleven in familieverband) voor de zwakste groep in onze maatschappij uitgehold.

In de Standard van 10 december pleit Wim Cruysberghs, een ambtenaar bij de Dienst Vreemdelingenzaken, voor "een warm maar consequent asielbeleid". Tussen de dagelijkse berichtgeving schiet het optreden van de Verenigde Staten in het oog omdat de auteur dieper ingaat op de structurele oorzaak van de grote instroom van asielzoekers en daar ook een oplossing voor tracht te formule-

foto: Dominique Warocquier

ren. Cruysberghs heeft gelijk wanneer hij over de instroom uit de westelijke Balkan schrijft: "Het gros van de asielzoekers uit deze regio's zijn economische vluchtelingen die worden geconfronteerd met een hoge werkloosheidsgraad in de eigen omgeving. Armoede en gebrek aan kansen op de arbeidsmarkt, doen hen naar West-Europa kijken. [...] Een gebrek aan investeringen leidt tot een voortdurende toestand van afhankelijkheid van anderen, die maakt dat een snelle verbetering van de eigen toestand stilaan verloren is gegaan."

Handel in ontwikkelingshulp

De hedendaagse migratie wordt onderdaan veroorzaakt door de globale kloof van ongelijkheid tussen noord en zuid en de verarming van de bevolking uit ontwikkelingslanden. Om hier consequent een antwoord op te bieden pleit de auteur vervolgens een ruimere benadering van het probleem onder de noemer 'migratie en ontwikkeling': "Deze benadering vertrekt vanuit het principe dat ontwikkelings samenwerking en migratiebeleid op elkaar worden afgestemd. Investeren in ontwikkeling waar de te verwachten illegale immigratie het grootst is, en investeren in mobiliteit van kapitaal en kennis van bij ons levende diaspora, zodat van hieruit mee de ontwikkeling van het thuisland kan worden gestimuleerd."

Hoewel deze redenering aannemelijk klinkt is dit eerst en vooral een vertraging van de principes van ontwikkelings samenwerking omdat het recht op ontwikkeling ondergeschikt wordt gemaakt aan het migratiebeleid. Ontwikkeling wordt op die manier slechts een instrument om de migratiestromen te behouden. Hebben landen van waaruit niet massaal naar ons land gemigreerd wordt dan geen recht op ontwikkelingshulp? Wat met Haiti bijvoorbeeld? Ontwikkeling is een recht en geen gunst die men afhankelijk kan maken van de mate waarin een land zijn migratie kan beperken. Anders beperkt men ontwikkeling tot een soort goed of een dienst geïmporteerd onder voorwaarden die haar economische belang testen op een markt in concurrentie met andere gelijkaardige 'producten', een soort verhandelbaar 'waar' dat onderdeel uitmaakt van een sociaal economisch beleid dus.

Gewoon ouderwets goed geld verdienen

Maar dit anderszids werkelijkheidsinstroom zou verminderen hangt ook af van de aard van de ontwikkelingshulp. De neoliberale

mondialisering heeft namelijk tot gevolg gehad dat het ontwikkelingsdebat beetje bij beetje herleid werd tot domeinen die geenszins deze mondialisering als oorzaak van onderontwikkeling beschouwen. Onrechtvaardige structuren worden door de ontwikkelings samenwerking doorgezet in stand gehouden in plaats van in vraag gesteld. Het feit dat DGOS (de Belgische ontwikkelings samenwerking) er voor gekozen heeft om langetermijnpartnerschapen op te starten met enkele vaste partnerlanden om de duurzaamheid te garanderen maakt het volgens de auteur moeilijk om deze geïntegreerde benadering van migratie en ontwikkeling op te starten voor landen die niet in de DGOS-strategie werden opgenomen.

Om een efficiënt migratiebeleid uit te bouwen moeten we volgens de ambtenaar van de DVZ een "concrete economische samenwerking uitbouwen met de landen van herkomst. Opdat we er zelf beter van worden, en opdat de partnerlanden er beter van worden en de economische noodzaak tot illegale migratie wordt verlicht. Hier voor hebben we geen regulerende overheid nodig, maar ondernemers, durvers met kapitaal, mensen met kennis van zaken doen [...] In plaats van met lede ogen aan te zien hoe de bussen met asielzoekers naar België komen, kunnen we evengoed eens onze stoute schoenen aantrekken, en enkele bussen met Belgische en Europese ondernemers naar de landen van herkomst sturen om na te gaan hoe we samen, op duurzame wijze, gewoon ouderwets goed geld kunnen verdienen?". Een mooie verwoording van het hedendaagse discours over ontwikkelingshulp.

In haar laatste boek 'Ontwikkeling & solidariteit' beschrijft Francine Mestrum op welke manier dit discours eigenlijk gebruikt wordt om zo veel mogelijk nationale bedrijven een steuntje in de rug te geven. De ambtenaar van DVZ gelooft werkelijk dat dit allemaal mooi gecombineerd kan worden: we doen het voor anderen en er is niets fout mee om ondertussen ook zelf wat te verdienen. Mestrum haalt in haar boek een aantal voorbeelden aan om aan te tonen hoe de huidige ontwikkelingshulp gewoonweg niet opkan tegen de enorme bedragen die in omgekeerde richting de arme landen uitstromen.

Buitenlandse schuld

Ten eerste heb je de buitenlandse schuldenlast. Na de prijsstijging van de aardolie in de jaren '70 werd er overvloedig aan

een lage rente door particuliere banken geleend aan de niet-olie-exporterende ontwikkelingslanden. Naar aanleiding van Reagan's liberale begrotingsbeleid in de jaren '80 begon de rente zodanig te stijgen dat de bedragen van de buitenlandse schuld verviervoudigden. Tussen 1970 en midden jaren '80 vertienvoudigde deze schuld zelfs voor Afrika. Het gevolg was dat het IMF en de Wereldbank nieuwe leningen uitschreven aan de derdewereldlanden om hun oude terug te betalen, op voorwaarde dat ze structurele aanpassingsprogramma's (terugdringen begrotingstekort, dereguleren, liberalisering en privatisering) zouden doorvoeren.

Door het droogleggen van de middelen van de overheid, wat de ambtenaar van de DVZ juist bepleit, werd economische groei en een sociaal beleid gewoonweg onmogelijk gemaakt. Vooreldollarieontwikkelingslanden krijgen uit de ontwikkelingshulp, gaat nu 5 dollar naar schuldafflossing. "Ondertussen is de totale buitenlandse schuldenlast van de ontwikkelingslanden, die in 1970 nauwelijks 70 miljard dollar bedroeg, opgelopen tot 3360 miljard dollar", schrijft Mestrum. Oost-Europa en Centraal Azië heeft een buitenlandse schuld van 290 miljard dollar, terwijl hun deposito's bij westerse banken 660 miljard dollar bedragen. Ver moet je dus niet zoeken wanneer je het gebrek aan investeringen dat "leidt tot een voortdurende toestand van afhankelijkheid" in de Balkan wil verhelpen.

Kapitaalvlucht en belastingontwikking

Ben andere oorzaak van wat Mestrum de 'omgekeerde ontwikkelingshulp' noemt is de kapitaalvlucht. Bedrijven uit rijke landen ontginnen grondstoffen in derdewereldlanden zonder hun winst bij een hervedelende of investerende overheid te laten. En waar dit wel gebeurt, belandt dit geld bij een kleine elite die dit moeteloos naar Zwitserse rekeningen of andere belastingssparadijzen kan brengen. In veel arme landen stromen jaarlijks enorme bedragen richting het Westen. De (conservatieve) schatting van de jaarlijkse bedragen lopen volgens deskundigen als Raymond Baker op tot bijna 1000 miljard dollar. Een bescheiden belasting hierop van 30% zou drie keer het totale bedrag dat nu aan ontwikkelingshulp besteed wordt opbrengen. Algerije, één van de partnerlanden van de Belgische ontwikkelings samenwerking behoort tot de landen met de grootste kapitaalvlucht en uit Algerije, net als uit

Kameroen dat geen partnerland is, is de migratie naar België sinds midden jaren '90 enkel gestegen.

Anderzijds zorgen fiscale paradijzen, door dat ze ontsnappen aan elke poging om tot een minimale regulering van het financieel wezen te komen, voor het uitblijven van investeringen in arme landen. "Landen in de derde wereld zijn daar de grootste en eerste slachtoffers van, omdat hun inkomens al zeer beperkt is en ze van 'hulp' afhankelijk zijn. Deze kapitaalstromen staan ook niet los van het neoliberale beleid van de afgelopen decennia waarin het vrijmaken van het kapitaalverkeer centraal stond. Het aantal fiscale paradijzen is in die periode fel toegenomen tot ongeveer 60 vandaag", aldus Mestrum.

Ongelijke handelsverhoudingen

Door de met de EU afgesloten Economische Partnerschapsakkoorden worden ontwikkelingslanden ook gedwongen invoertarieven te verlagen terwijl de Europese invoerrechten stijgen. Invoerrechten zijn een grote bron van inkomsten voor arme landen. Voor Kameroen, een land dat jaarlijks 632 miljoen dollar ontwikkelingssteun ontvangt van waaruit de jaarlijkse immigratie naar België tussen 1994 en 2006 meer dan verviervoudigde, bedraagt de ontvangst van invoerrechten 31,6% van het totale bedrag van de belastinginkomsten. Lagere tarieven vergemakkelijken dan misschien wel de import maar anderszins de binnenlandse productie (en dus dewereldhandelen op een laag pijl zit wordt dit voordeel teruggeschroefd. Mensen of lokale bedrijven hebben gewoonweg geen middelen om de makkelijker invoerbare producten aan te kopen, waardoor het voordeel hiervan wordt tenietgedaan.

Mestrum toont in haar boek mooi aan hoe het verdwijnen van beperkingen om tot de markt toe te treden de dewereldhandelen ongeveer evenveel gekost heeft, dan wat ze aan hulp hebben gekregen. Afrikaanse boeren worden gewoonweg uit hun lokale markt geprijsd door producten van door rijke landen gesubsidieerde landbouwbedrijven. Omwille van de subsidies van bijvoorbeeld kippenvoer door de EU kunnen kippenvleugels goedkoper uit de EU naar Afrika geëxporteerd worden met als gevolg het faliet van de lokale boeren. Vrijhandelszones of speciale exportzones bieden ondernemingen vrijstelling van sociale rechten en milieunormen en een belastingvrije periode van 10 jaar. En via

winstafvloeiingen recupereren multinationale bedrijven hun winsten in plaats van die te herinvesteren in de lokale economie, waardoor ontwikkeling onmogelijk is. En dan hebben we het nog niet eens over de enorme droogtes in Afrika, mede veroorzaakt door de koolstofemissies van het geïndustrialiseerde noorden. 75% van de globale koolstofemissies komt van 20% van de wereldbevolking.

Controleer het kapitaal, niet de migranten

Migratiestromen werden in het verleden steeds gekenmerkt door de dominante logica van de historische fase waarin ze plaatsvonden. Vandaag worden ze bepaald door de neoliberale fase van de kapitalistische mondialisering en door haar tegenstellingen die zich verscherpen in periodes van crisis en leiden tot conflicten en oorlogen. Je zou kunnen zeggen dat migratie, samen met delocalisatie, één van de grootste mechanismen die aan de mondiale arbeidsmarkt de rol van aanpassingsvariabele geeft in het kapitalisme. Met andere woorden: als de rijkdom zich in het noorden bevindt en de mensen in het zuid naar noord trekken. En er valt weinig te doen om de mensen hiervan te beletten want het draait om overleven.

Het is dan ook interessant om eens een opiniestuk te lezen, en dan nog van een ambtenaar van de dienst die "de Minister van Binnenlandse Zaken bijstaat in het voeren van een vreemdelingenbeleid", waarin voor één keer niet vertrokken wordt van de veronderstelling dat er geen alternatief is op het sluiten van de grenzen om zich te behoeden voor een overspoeling van de armen uit de derde wereld. Maar het is ronduit teleurstellend vast te stellen dat waar die ambtenaar toch durft zoeken naar structurele oorzaken van de huidige crisis hij niet verder komt dan een paar ordinare neoliberale recepten die niet alleen hun irrelevantie inzake ontwikkeling bewijzen, maar zelfs aan de oorzaak liggen van de huidige massale migratiestromen.

Zoals Mestrum in haar boek aantoonst zijn werkelijke oplossingen nochtans binnen handbereik. Via nationale audits bijvoorbeeld zou kunnen worden aangetoond hoe de dewereldschulden aangegaan werden door niet-democratische regimes, waardoor deze op geen enkele manier de bevolking ten goede kwam. Zo bracht de Ecuadoriaanse commissie aan het licht dat contracten niet op de juridisch juiste

manier werden afgesloten. Particuliere schuld werd gewoonweg omgezet in overheidsschuld. Dit toont mooi aan hoe dit "ouderwets goed geld verdienen" door privébanken en het IMF er juist voor zorgde dat Spanje vandaag bijna 400.000 Ecuadoriaanse migranten telt, waaronder een groot aantal als precarie arbeiders in de bouwsector tewerkgesteld zijn.

Via een werkelijke controle op het kapitaalverkeer kan onze regering anderzijds fraude zoals fiscale paradijzen afbouwen zodat arme landen werkelijke middelen hebben om te investeren. Men kan zich in België niet verschuilen achter het feit dat wij geen vat hebben op wat er bijvoorbeeld in de Kaaimaneilanden of de Virginieilanden gebeurt. In de 'Financial Security Index', een aanwijzer voor financiële geheimhouding staat België namelijk op nummer 9, en Luxemburg, na de VS-deelstaat Delaware op nummer 2. En de afgelopen 5 jaar heeft de Europese Investeringsbank meer dan 5 miljard euro uitgeleend aan bedrijven die bekendstaan om hun gebruik van fiscale paradijzen. De financiële sector heeft trouwens sinds de financiële crisis afdoende aangevoeld niet in staat te zijn welvaart op te bouwen, integendeel.

Maar het ontbrekt zowel op Belgisch als Europees niveau compleet aan politieke bereidheid om daar iets aan te veranderen. Dit maakt het dan ook noodzakelijk dat we ons lot in eigen handen nemen en ons via sociale bewegingen organiseren om die sociaaleconomische hervormingen politiek af te dwingen. De schuldenlast moet kwijtscholden, fiscale paradijzen moeten de wereld uit, kapitaalstromen en handelsverhoudingen moeten gecontroleerd worden en de ecologische schuld moet worden afbetaald. ■

1 De Standdaard, 10 december 2010.

2 Ibid.

3 Ibid.

4 Mestrum, F., *Ontwikkeling & solidariteit*, Berchem, EPO vzw, 2010, p. 177.

5 www.npdata.be

6 Mestrum, F., *Ontwikkeling & solidariteit*, Berchem, EPO vzw, 2010, p. 184.

7 www.npdata.be

8 Deze arbeidsmigrantinnen zijn trouwens de eerste slachtoffers van de massale ontslagen in de Spaanse bouwsector naar aanleiding van de wereldwijde economische crisis en het instorten van de vastgoedprijzen.

De staking van de eeuw 60-61

Lessen trekken voor de toekomst

→ door *Auralfio Riera*

Op zaterdag 4 december organiseerde de Vorming Léon Leseoil – samen met het Centrum Ernest Mandel – een ganse dag ter gelegenheid van de vijftigste verjaardag van de "Staking van de eeuw" van 1960-1961. Ondanks het barre weer namen bijna 150 mensen van verschillende generaties deel aan deze dag. De dag bestond uit twee plenaire sessies, drie parallelle werkgroepen en de vertoning van de film *Veelthen voor onze rechten* van Frans Buyens.

Bij de aanvang herhaalde kameraad Dennis Horman het doel van deze herdenkingsdag door Ernest Mandel na de staking van 60-61 te citeren: "Als de tegenpartij de lessen van deze grote staking zorgvuldig bestudeert, zouden wij aan onze plicht tekort doen, als we niet als hen, ons niet voorbereiden op de toekomstige strijd. Het is, zonder passie, zonder persoonlijk streven, maar ook zonder valse schaamte en zonder de zwaktes te verbergen, dat wij lessen uit deze rijke en diverse ervaring moeten trekken".

Dennis Horman en Peter Veltmans, ACOD-delegee, haalden de historische context, de voornaamste etappes, de opvallendste gebeurtenissen en de dynamiek van de staking van de eeuw aan. Vervolgens werd deze inleiding op levendige wijze, soms met humor, vaak met ontroering, door zes getuigenissen van deze historische strijd verduidelijkt. Eerst namen vier kameraden van de LCR het woord: Gilbert Leclercq (arbeider-metselaar die een stakingscomité in Leval in Henegouwen had opgezet), André Henry (jonge glasblazer bij Glaverbel-Gilly in 1960), Lucien Perpette (technicus en militair van BRTK in Cocke-

ville), en Francine Dekoninck (destijds jonge verpleegster). Daarna volgden de getuigenissen van: Lucien Van Espen (militant van de Communistische Partij en afgevaardigde van ABVV-metaal bij VTR in Vilvoorde) en Miel Daniels (gewezen tram-

bestuurder, die in '61 gevangen werd gezet

na beschuldiging van het ingooien van de ruiten van een Antwerpse tram. Later werd hij ACOD-secretaris -Gazelco en socialistisch gemeenteraadslid).

De deelnemers werden daarna in drie werkgroepen verdeeld om dieper in te gaan op de linkse oppositie binnen de BSP en het programma van antikapitalistische structuurhervormingen; de rol van de SJW en de feitelijke in het algemeen tijdens de staking. Alsook de strategische vragen in verband met de staking, doorheen de voorstellen die door onze stroming, La Gauche, de Communistische Partij en de Renardisten werden ontwikkeld. Daar ook deelden kameraden hun ervaringen mee: Georges Dobbelaar, Luikse voorzitter van SJW in 60-61; Mathieu Desclim, SJW-militant in Ukkel; en Gilbert Leclercq.

Andere getuigen en directe betrokkenen van de staking namen eveneens actief deel: Thierry Delforge en Louise Gotovitch, destijds militanten bij de Communistische Partij, Gustave Dache die zojuist een boek publiceerde over de staking. De debatten verliepen in een rustige en democratische sfeer en vestigden vooral de aandacht op de verschillende analyses.

Tijdens de afsluitende plenaire zitting namen, na een samenvatting van de werkgroepen en een hulde aan de verdwenen kameraden, Bruno Dewit en Celine Caudron, leden van de leiding van LCR-SAP het woord om de voornaamste lessen uit '60-61 voor de toekomst te trekken. Ze onderstreepten daarbij de verschillen in context en de noodzaak om zich te verenigen in en door de strijd van de arbeidersbeweging, binnen ABVV-ACV, in het Noorden en het Zuiden van het land, maar ook in de huidige mobilisaties elders in Europa. Anderzijds was dit een ideologische en programmatrice voorbereiding voor een nieuwe Operatie Waardeel. Het vernieuwen en hervormen van het programma van antikapitalistische structuurhervormingen is van cruciaal

belang om zich verder te ontwikkelen. Daarbij mag men de hinderpalen niet onderschatten – de afwezigheid van een links strijdsyndicalisme, gestructureerd en verenigd tegenover de traagheid en het gewicht van de bureaucratische vakbondsaparaten; de afwezigheid van een alternatief en een politieke afzetmogelijkheid van het antikapitalisme. Maar van cruciaal belang is de inter-professionele en inter-generatonele strijd om succesvol het toekomstige bezuinigingsoffensief tegen te gaan.

Het is eveneens belangrijk dat de arbeidersbeweging zich herbront en inspireert binnen haar eigen tradities: algemene democratische vergaderingen, directe actie, vliegende piketten en stakingscomités. Zelfs als deze laatste in '60-61 slechts gedeeltelijk en plaatselijk werden opgezet omdat de renardistische vakbonds-bureaucratie de controle van de staking in Wallonië wou houden.

De Vorming Léon Leseoil heeft de brochure heruitgegeven van Alain Meynen met een uitgebreide analyse en chronologie van de staking. De brochure kan bij ons besteld worden aan de kostprijs van 3€ per brochure (verzending inbegrepen). Het bedrag kan gestort worden op de rekening van Vorming Léon Leseoil IBAN BE09 0010 7284 5157, Plantinstraat 20, 1000 Brussel. ■

Terug naar de algemene staking

→ door Guy Van Struy

1893, 1902, 1913, 1932, 1936, 1950, 1960... 61: een opeenvolging van datums die de geschiedenis uitstipelen van de klassensrijd in België. Toen zijn honderd duizenden werknemers voor een lange tijd in algemene staking gegaan: voor het algemeen stemrecht (1893, 1902, 1913), voor een stijging van de mijnwerkerslo-
nen (1932), voor het betaald verlof (1936), tegen de terugkeer van Leopold III (1950) tegen de Eenheidswet (1960), tegen de inkrimptingmaatregelen voor de overheids- diensten (1983). Op geen enkele van die momenten heeft de vakbondsleding, van sociaaldemocratisch allioi, de beweging in gang gestoken. Zij heeft steeds achter de spontane beweging aan gelopen om op de reeds rijdende trein te springen, er de con- trole van over te nemen en hem in open veld tot stilstand te brengen. Bij de chris- telijke syndicale leiding van haar kant was het enigszins nog erger, door de stakingen aan te klagen en door haar eigen militan- ten die er aan deelnamen te isoleren.

De laatste 25 jaar

Sedertdien hebben wij nog slechts algeme- ne werkkonderbrekingen van enkele dagen gekend, met massale nationale betogingen te Brussel: tegen het besparingsplan Her- tingmeel (1986, zonder het ACV), tegen het Globaal Plan (1993), tegen het Generatie- pact (2005). Zelfs reeds toen de twee laatste stakingsbewegingen nog aan het groeien waren, waren de leidingen van ABVV en ACV het roerend eens om de actie te beëindigen hun militanten verwees achter te laten en aan hun "vrienden ministers" te vragen om enkele detailamendementen aan te nemen, teneinde niet te moeten toegeven dat we niets hadden verworven.

Derceente besparingsplannen, opgezet door de Griekse, Ierse, Spaanse, Portugese, Britse en Franse regeringen, zetten de toon. Eens dat de volgende Belgische regering in be- zadel zal zitten, mogen wij ons verwachten aan een nog drastischer besparingsplan dan van de Eenheidsdwet, 50 jaar geleden. Hoe zal de werkende bevolking reageren?

Zullen zij zich zoals gewoonlijk laten mul- korven door de syndicale leidingen en zich naar de slachtbank laten leiden? Of zullen zij zich kunnen organiseren om een bewe- ging in gang te krijgen die de regering zal kunnen doen terugkrabbelen?

Rechts in de arbeidersbeweging in 1960

In de evaluatiebrochure *Force et faiblesse d'un grand combat*, onderscheidt Ernest Mandel, de belangrijkste auteur van de bro- chure, verschillende bewegingen binnen de toenmalige arbeidersbeweging. Er was ten eerste de leiding van de christelijke arbeidersbeweging die openlijk heeft geol- laboreerd met de regering Eyskens om de staking te breken.

Ten tweede, de reformistische rechtverleu- gel van het ABVV, belichaamd door haar voorzitter Louis Major, die tezelfdertijd van de spontane staking te verhinderen, socialistisch volksvertegenwoordiger was en die geschrokken was door het politieke en radicale karakter van de staking. Voor deze rechtse reformistische syndicale strek- king, diende er een duidelijke scheiding te bestaan tussen de partij die zich met poli- tiek moest bezighouden en de vakbond die zich moest inlaten met de economische problematiek. Deze rechtse vleugel, die de meerderheid beklede in het apparaat, behaalde een kleine meerderheid in het Nationaal Comité van het ABVV op 16 de- cember 1960 om het voorstel van André Renard voor een 24-uren staking in de loop van januari 1961, te verwerpen. Het is trou- wens kenschetsend dat de nationale leiding van het ABVV nooit de algemene staking 60 – 61 heeft afgekondigd.

De leiding van de BSP, daarentegen, hoopte natief een staking van enkele dagen te or- ganiseren teneinde de regering Eyskens te doen vallen, om daarna een "goed" verkie- zingsresultaat te behalen. Het was om deze reden dat zij de Operatie Waarheid opzette met massanetings tegen de Eenheidswet en eens dat de staking zich verspreide als een lopend vuurtje, gedroeg ze zich als een goochelaar die een wit konijn uit zijn to- verhoed had getoverd en zich afvroeg hoe die er terug in moest geraken.

het boegbeeld vormde in Charleroi in 60 – 61. Maar er gaapte een kloof tussen de leiding van KPB en haar eigen meest ge- engageerde basismilitanten wanneer men hun verklaringen vergelijkt. Robert Dus- sart verdedigde de mars op Brussel ("Zoals in 1950!"), terwijl de leiding van de partij zoveel mogelijk de reformistische strekkin- gen aankleefde en zich tevreden stelde om voorzichtig "het sturen van stakersdelega- ties naar Brussel te sturen om druk uit te oefenen op het parlement".

De linkse socialisten, waarvan het weekblad *La Gauche* de woordvoerder was, verenigden zowel linkse reformisten (Ernest Gilme, Jacques Yerna), de jongerenorganisatie van de BSP (de SJW), als enkele tientallen Trotskystische militanten die het "entris- me" toepasten op geheel clandestiene wijze sedert de jaren 50. Zelfs al kende *La Gauche* een oplage van enkele tienduizende exem- plaren tijdens de staking, was dit linkse reformisme niet echt een georganiseerde stroming. Reeds na de eerste week van de staking, toen de stakers op verschillende plaatsen versperingen hadden opgeworpen, daarwaarde rijswacht zich veiligheidsbal- ve had teruggetrokken, bracht *La Gauche* het orderwoord voor de *Mars op Brussel* uit teneinde de machtstrijd naar de hoofdstad te verplaatsen, waar de macht van het land was gecentraliseerd. Deze oproep voor de Mars op Brussel werd hevig bevochten door Renard die, in volle staking *La Gauche* uit de drukkerijen van La Wallonie (dagblad van de Luikse ABVV) en riep als afleidings- manoeuvre het orderwoord uit voor de terugplooi op Wallonië om de bescherming het algemeen was André Renard, die voor laatste bedreiging, die nooit werd uitge- voerd, was een tweesnijdend zwaard: aan het onderhoofd van de staal en glasovens verzaken zou maanden werkloosheid bete- kenen voor tienduizenden werknemers.

Onze Trotskystische stroming, die clandes- tien in de rangen van BSP was getreden om te ontsnappen aan de isolatie ten tijde van de koude oorlog, was zeer klein. Onze kameraden legden zich toe op het vormen van een linkse oppositie (inde schoot van de SJW, door het uitbrengen van het weekblad *La Gauche*) maar zij beteken- den toen maar een relatief klein gewicht in het ABVV. Het ontbreken van een eigen dagblad vormde een belangrijke handi- cap in 60 – 61.

Ennu?

De stromingen binnen de arbeidersbe- weging hebben zich natuurlijk gewijzigd

tijdens de laatste 50 jaar. Het ACV, waarvan het ledenaantal vandaag ruim deze van het ABVV overtreft, is vandaag strijdaardiger geworden, zelfs al manifesteerde de klassen- collaboratie van haar leiding zich over het algemeen meer openlijk dan in de leiding van het ABVV. De centrale van de metaal- sector van het Waalse ABVV, het boegbeeld in de strijd 60 – 61, is danig uitgedund door de toeloegang van de industrie in Wallonië. De Algemene Centrale van het ABVV neemt meer linkse standpunten in dan 50 jaar geleden en de syndicale centrales van de bedienden (BBTK, CNE, LBC) zijn belang- rijker geworden. Het aantal gesyndikeerden ligt hoger dan in 1960, maar de inkapse- ling van de vakbonden in het kapitalisme is anderzijds toegenomen bij vroeger. Vanaf het ogenblik dat het nieuwe besparingsplan op tafel zal liggen zullen de vakbonden een symbolisch protest in het vooruitzicht stellen: een nationale betoging, van het

40.000 stakers luisteren naar André Renard in La Louvière

Noordstation naar het Zuidstation, met kredieturen en een lunchpakket. Dit zal onvoldoende zijn om de bourgeoisie en haar politieke vertegenwoordigers te doen terugkrabbelen.

Indien de werknemers niet onmiddel- lijk hun eigen strijd in de hand gaan nemen, zullen de traditionele syndicale leidingen meer dan waarschijnlijk de contestatie in de gracht duwen. Dit is de reden waarom de algemene verga- deringen van de werknemers die over de staking stemmen en gecoördineerde

stakingscomités verkiezen een aanhef tot alternatief vormen voor de tekort- komingen van de syndicale apparaten.

Maar de vraag door wat het besparings- plan moet worden vervangen, zal zich onmiddellijk stellen. Het volstaat niet om er zich tegen te verzetten. Er moet ook een alternatief worden voorgesteld. Een ur- gente plan om tegemoet te komen aan de belangen van de arbeidende bevolking en de armste lagen van de bevolking moet nog worden opgesteld. Men denkt aanstands aan zwaartepunten zoals het opheffen van het bankgeheim, de nationalisatie van de banken en de verzekeringen, het internationaliseren van de geprivatiseerde openbare diensten, enz. Dergelijk urgentie- programma dient niet in een ivoren toren te worden opgesteld. Het is de arbeidende bevolking zelf die het democratisch dient op te stellen om de komende regering van

de werknemers in staat moet stellen om een antikapitalistische politiek te voeren. ■

I La Grève belge de 1960-1961, Force et faiblesse d'un grand combat, uitgegeven in 1961 door de Belgische afdeling van de Werde Internationale, 3 euros (porboksen inbegrepen, zie aankondiging in dit blad).

Israël-Palestina: Aan het eind van een dood proces

— door Ludo De Bruhander

De Amerikaanse pogingen om de Israëlisch-Palestijnse onderhandelingen terug op de rails te krijgen zijn in een beschaamd schouspel uitgelopen. Nadat de Israëlische regering weigende om het eind september afgelopen memorandum op de uitbreiding van de nederzettingen in de Palestijnse Westelijke Jordaanoever te hernieuwen, probeerde Washington de Israëlische regering te verleiden met een zeer aantlokkelijk aanbodpakket.

Indien ze zou instemmen met een nieuw memorandum van 90 dagen was de Amerikaanse regering bereid om 20 F-35 gevechtsvliegtuigen leveren ter waarde van 3 miljard dollar. Washington zou en zich ook toe verbinden om daarna geen verdere bezettingen meer van de nederzettingen te verlangen en Israël alle nodige diplomatieke steun te verlenen met inbegrip van een veto over alle 'anti-Israël'-resoluties in de VN-Veilighedsraad. Tot slot zou deze tijdelijk gevraagde bevestiging niet gelden voor Oost-Jeruzalem. Dit hoewel de Israëlische aanhechting ervan destijde door de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties als van 'nul en geriepi waarde' is bestempeld en elke Israëlische bouwactiviteit er volgens het internationaal recht evengoed illegaal is. Maar het is wel consistent met een toespraak van Obama in 2008 voor hij president werd, voor het publiek van de machtige Amerikaanse Zionistische lobby-organisatie AIPAC waarin hij zei dat Jeruzalem de ondeelbare hoofdstad zal blijven van Israël.

De Palestijnse onderhandelaars weigeren verder te onderhandelen zolang Israël blijft voortbouwen in Palestijns gebied dat het nu al meer dan veertig jaar bezet en koloniseert. In de hoop de onderhandelingen te redden en het tij alsnog te doen keren zou de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, Hillary Clinton, urenlang vergeefs op de Israëlische premier Benjamin Netanyahu hebben ingespeeld. De geweigerde het geboden smeergeld. De dood van wat in diplomatieke kringen steevast 'vredepro-

ces' wordt genoemd, werd extra in de verf gezet toen Joodse kolonisten de start van de bouw van 18 nieuwe appartementen op de Olijfberg in Oost-Jeruzalem aankondigden en dat met toestemming van de Israëlische overheid. Het bouwsel wordt gefinancierd door de joods-Amerikaanse zionist Irving Moskowitz, die eerder al controverse uitlokte met andere bouwprojecten midden in Palestijnse buurten te Oost-Jeruzalem.

Hoewel Israël zich met de bouw van de nederzettingen al tientallen jaren boven het internationaal recht plaatst, hinderde dat geenszins de relaties met de VS of de Europese Unie. De VS storten elk jaar 3 miljard dollar steun op de rekeningen van de Israëlisch regering en lijken helemaal niet van plan om aan die steun enige voorwaarden te koppelen. Dat de macht van de Israël-lobby en de Amerikaanse slaafsheid tegenover Tel Aviv grenzeloos blijkt te zijn werd deze zomer geïllustreerd. Op 8 juli openbaarde de Israëlische krant Haaretz dat de regering Obama met een plan bezig was om nucleaire brandstof te leveren aan de atoomwapenmacht Israël, wat in strijd is met het non-proliferatieverdrag. Israël weigert het non-proliferatieverdrag te ondertekenen waardoor het land zich niet onderwerpt aan het inspectieregime van het Internationaal Atoomenergie Agentschap (IAEA). Het bericht kwam er luttele dagen na de stemming van een zware sanctiewet tegen Iran in het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden.

De Europese Unie stelde zich kritischer op. De Europese ministers van Buitenlandse Zaken gaven begin december een verklaring vrij met de niet mis te verstane boodschap dat de Israëlische activiteiten in de "illegale nederzettingen" moeten worden stopgezet en dat er een einde moet komen aan de blokkade tegen Gaza door alle grensovergangen open te zetten voor humanitaire en commerciële goederen, maar ook voor personen. Het ging om een ongewoon strenge verklaring: "Onze visie op de nederzettingen, met inbegrip Oost-Jeruzalem, is duidelijk: ze zijn illegaal volgens het internationaal recht en een

hinderpaal voor vrede".

Maar zoals dat wel meer gebeurt in dit dossier, bleef het bij woorden. De Europese Unie ging niet zover om het voorbeeld van Brazilië, Argentinië en Uruguay te volgen om de Palestijnse staat te erkennen binnen de grenzen van 1967 – de 'Groene Lijn' – met Oost-Jeruzalem als hoofdstad. Saab Erekat, de Palestijnse onderhandelaar, vroeg zo'n erkenning aan Catherine Ashton, de Hoge Vertegenwoordiger voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid van de EU en verklaarde: "Het is tijd voor de landen in de wereld die de Palestijnse staat met de grenzen van 1967 en Oost-Jeruzalem als hoofdstad nog niet hebben erkend, dat alsnog te doen als ze de twee staten-oplossing willen behouden". Erekat kon in de media zijn ongenoegen niet verbergen en zei dat Israël de keuze had tussen nederzettingen en vrede, maar dat het voor nederzettingen koos. De Palestijnse Autoriteit wil nu de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties vragen om de Israëlische bouwactiviteiten in de nederzettingen te veroordelen.

Veel zal de Palestijnse demarche niet veranderen. De internationale machtsverhoudingen zijn al decennia lang de Palestijnse zaak weinig genezen. Net als de VS houdt de Europese Unie vast aan het standpunt dat vrede enkel mogelijk is via onderhandelingen, ook al worden deze door Israël misbruikt om een twee-staten-oplossing door de voldommen fetsenpolitiek te ondergraven. In de VS staat de politieke wereld sterk onder invloed van de zionistische lobby. Zes volksvertegenwoordigers loodsten met succes een resolutie van AIPAC door het Huis van Afgevaardigden, waarin elke oplossing buiten onderhandelingen om wordt verworpen. De kans dat de veiligheidsraad een veroordeling uitspreekt is evenzeer minuscule omdat dit bijna zeker op een veto zal botsen van de VS.

Oslo definitief ten grave gedragen

De Palestijnse Bevrijdingsorganisatie (PLO) legde zich al in 1988 neer bij de opdeling van historisch Palestina toen ze in Algiers

de onafhankelijkheid van Palestina uitriep en vervolgens vroeg om onderhandelingen te starten op basis van de VN-Veilighedsraad-resoluties 242 en 338, wat in praktijk de formele aanvaarding van de staat Israël inhield. Met de ondertekening van de Oslo-akkoorden in 1993 herhaalde de PLO dat de onderhandelingen gebaseerd moesten zijn op beide VN-resoluties, daarmee een duidelijke optie nemende voor een staat met de Groene Lijn als grens. Maar inmiddels stelt de uiterst rechtse Israëlische regering zich daar niet langer tevreden mee en eist ze dat de Palestijnen deze staat erkennen als Joodse staat. Los van het feit dat compleet onduidelijk is over welke staat het gaat, binnen welke grenzen, degraudeert dit van de Palestijnse minderheid – ongeveer 20 % van de bevolking – tot tweedrangsburgers, hoewel ze over een domicilie in Israël met Israëlische paspoort beschikt.

Daarnaast heeft Israël nooit de VN-definitie van 'bezetted gebieden' aanvaard en blijft het systematisch spreken over betwiste gebieden of – binnen het Israëlische politiek spectrum – over Judea en Samaria, de

Bijbelse namen die moeten onderstrepen dat de Westelijke Jordaanoever in essentiële Israëlisch grondgebied is. Vandaar ook dat de Israëlische politiek er vanaf 1993 uit bestond om zoveel mogelijk gebied te koloniseren om het achteraf formeel bij Israël te annexeren. Sinds de ondertekening van Oslo heeft Israël dan ook grote landhonger getoond en er alles aan gedaan om het basisprincipe van de onderhandelingen, een Palestijnse staat op basis van Resolutie 242, dus langs de Groene Lijn, onmogelijk te maken. Op 10 jaar tijd zou de joodse bevolking in de illegale nederzettingen in de Westelijke Jordaanoever – zonder Oost-Jeruzalem – verdubbelen tot ongeveer 250.000 in 2003. In die periode viel ook de eerste ambtsiermijn van Netanyahu als premier (1996 – 1999) die zich publiekelijk nooit enthousiast toonde over de Oslo-akkoorden, maar achter de schermen er effectief alles aan deed om ze te kelderen. In een video-opname van 2001 die sinds deze zomer op internet is te zien, zegt Netanyahu dat hij de akkoorden danig wil interpreteren dat "het voor mij mogelijk wordt om de 'rush' naar de terugkeer van

67 (wapenbestand) lijnen te stoppen" en gaat hij er prat op dat hij Oslo heeft gestopt. In dezelfde video vervolg Netanyahu: "Amerika is een geval dat gemakkelijk in de juiste richting kan bewogen worden. Zij (de Amerikanen) zullen ons niet lastig vallen."

Netanyahu vatte hiermee de essentie van het Israëlische beleid samen. De Israëlische historicus, Ilan Pappé, spreekt van een hegemonische (en zionistische) interpretatie van de twee-staten-oplossing die uiteindelijk tot op vandaag ook door de relevante internationale spelers, en in het bijzonder de VS, wordt aanvaard. In die interpretatie is de kwestie van de Palestijnse vluchtelingen van de onderhandelingsagenda gehaald – want in strijd met de idee van een 'Joodse staat' Israël – en krijgt Israël de volledige controle over het Palestijnse luchtruim, de territoriale wateren, de buitengrenzen. De Amerikaanse knieval voor Israël en de Europese passiviteit en onenigheid hebben de onderhandelingen naar een dood spoor gevoerd. ■

Uitpers nr. 127, 12de jg., januari 2011

foto: Photothèque Rouge/MS

Een interview met Pita, geëngageerd rapper

→ door Bruno de Wit

Onlangs maakte de Mecheelse rapper Pita (Said Ayghassay) een song over Gaza. We hadden een interview met hem. Een gesprek over liefde voor muziek en sociaal engagement.

Wat heeft je er toe aangezet om 'rapper' te worden?

Pita: Mijn broer was in een vorig leven DJ bij o.a. Studio Brussel (Funky Town) en bij Radio Contact en telkens als hij van huis was ging ik op zijn kamer 'oefenen' op zijn platen en scratchte ik ze kapot. In '91 heb ik zelf beginnen draaien hier in het jeugdhuis (het Mecheelse jeugdhuis ROJM, dat toen nog Kroezie heette) onder de onnozele naam 'Disco'. Daar deed ik dan wat ik thuis had geleerd, zoals mixen en aangezien ik de liedjes van buiten kende en er een micro aanwezig was kon ik de zaak een beetje opheffen: "Waar zijn die handjes?", maar dan wel in het Engels. Maar m'n Engels was niet zo goed en toen ik een uitzending op Arte had gezien over Hip-Hop in Duitsland met mensen die rapten in het Duits (toch niet de mooiste taal) dacht ik dat in het Nederlands rappen ook kon. Iets later kwam Orsorp Posse uit Nederland naar België. Zij waren eigenlijk de pioniers van de Nederlandse rap. Als zij dat ginder konden zijn, dan kon ik dat hier zijn. Op die manier ben ik begonnen schrijven, maar mijn eerste teksten sloegen op niet veel. Zo was mijn eerste tekst een soort liefdesbrief.

Je brengt Nederlandstalige Rap, maar dat lijkt toch niet zo evident in de Rapcultuur die toch voornamelijk Engels- en Franstalig is?

Pita: In het begin was het zeer moeilijk iedereen lachte mij uit omwille van het feit dat niemand het deed. Men vond het in den beginne helemaal niet klinken. Op het Solidariteitsfeest dat elk jaar in Mechelen plaatsvond, danste een groepje uit ons jeugdhuis. In '91 nam ik mij voor om het daaropvolgende jaar met Nederlandsta-

lige teksten op te treden. In '95 scoorde de Nederlander Extince met zijn lied 'Sprakwater' en van dan af luisterde men meer naar wat ik bracht. Ik begon toen met de groep 'ABN' en we maakten een deal met een Hollands label, hetzelfde label dat Orsorp Posse in huis had. Na een hitje en een optreden op Studio Brussel geloofden ze er wel in. Dat was mijn debuut.

Met je laatste lied over Gaza wordt je engagement onmiddellijk duidelijk. Je sociale betrokkenheid blijkt ook uit je song tegen pesten.

Pita: Al van bij het begin in '96 met 'ABN' was het sociaal engagement overduidelijk met o.a. nummers over de politie en discriminatie. Toch probeerde ik altijd wel een balans te behouden tussen muziek en entertainment: de boog moet niet altijd gespannen staan. De helft van de teksten moet voor mij een boodschap hebben, de rest mag wat op een lichtere manier gebracht worden.

De situatie in Palestina raakt je duidelijk erg. In hoeverre voel je je betrokken bij hun verzet?

Pita: Ik geloof zeer sterk in verzet, maar tegelijkertijd geloof ik ook in de wijze waarop ik de zaak aanbreng. Zo blijft bijvoorbeeld mijn song via Youtube op internet circuleren en geraakt zo bij een breder publiek. De tekst van het lied is toch al 3 jaar oud maar na de Israëlische aanval op de hulpvloot met vele slachtoffers is het concreet geworden.

Een hele grote groep van Palestijnse organisaties roepen gezamenlijk op voor de campagne 'Boycot-Desinvestment-Sanctions', en dit naar analogie met de boycotcampagne tegen de apartheid in Zuid-Afrika. Wat vind je van deze campagne?

Pita: Ik heb gezien dat de campagne belangrijker wordt en dat dit een serieuze campagne aan het worden is. Wat ik ook belangrijk vind is dat er naast islamistische organisaties ook anderen zich met deze zaak bezig houden. Dat vind ik zeer positief want het gaat uiteindelijk niet over islamisme maar over mensenrechten en daar kan ik mij zo in terugvinden.

Kan cultuur en muziek in het bijzonder de wereld veranderen?

Pita: Dat valt te bezien. Mijn liedjes zijn niet beter of slechter dan wat men doorgaans afspeelt op de radio. Vorig jaar, n.a.v. de aanval op de hulpvloot, heb ik een poging ondernomen om iets te ondernemen in Mechelen. Zo wou ik op de Grote Markt een benefietorganisatie op poten zetten. Dit is echter langs vele kanten gebocoyt omdat men het een risico vond voor de openbare orde. Mijn idee was en is nog steeds dat mensen via iTunes mijn song kunnen downloaden nadat zij een bedrag hebben gestort voor Gaza. Dat is mijn klein steentje dat ik wilde bijdragen. Met die benefietactie zou ik dan een verzameling-CD met een tiental artiesten willen maken. Het geld ontbreekt echter om bijvoorbeeld een 1000-tal exemplaren te maken en te verkopen op die benefietactie.

Misschien kan in het kader van BDS jouw initiatief een nieuw elan krijgen?

Pita: De liedjes zijn er, de artiesten die gratis willen optreden zijn er, we zoeken eigenlijk nog een locatie om het te organiseren. Misschien hier wel op de terreinen van ROJM. Maar mijn doel én droom blijft toch de Mecheelse Grote Markt. ■

Dubieus

→ door Filip De Bodt

Dubieus toch, zo ellenlange regeringsonme af of we nu beter af zijn mét of zonder regering. Enige anarchistische roots doen me sympathiseren voor het laatste. Er is geen regering die die naam waardig is en toch rijdt iedereen verder neffes rechts van de weg, toch draaien de fabrieken, wordt er gewerkt. ... Inleveringsmaatregelen worden doorgeschoven naar de regering die al dan niet in de steigers staat.

En toch loert de dreiging van een financiële crisis om de hoek. België komt in het vizier van de financiële speculanten en daar zijn we beducht voor. De regeringsonderhandelaars worden niet tot spoor aangezet, omdat 15 % van de belgen crepeert van de armoede of omdat er duizenden mensen op straat slapen in de vrieskou. Neen, als de beleegers het op ons gemunt hebben, dan schieten we wakker.

Nu ja, ik had me voorgenoemen om niet, zoals iedereen, over regeringsonderhandelingen te zeiken. Rood is de Financiële Economische Tijd niet en de artikels van Celine Masson zijn al moeilijk genoeg, zegt de hoofdredacteur. Het laatste blad moet luchtig blijven, daarom wordt het ook door velen het eerst gelezen, in bad op toilet, waar de mensen tot bezinning komen.

Overigens heeft de ex-hoofdredacteur van De Morgen, Paul Goossens, deze middag op Radio 1 voldoende geventileerd wat ik er van denk: 'Dat nationalisme, dat de mensen in een chaos wil storten, dat is schadelijk, dat maakt ook de Vlamingen armer. Ik word daar ziek van.'

Tja, hij heeft het niet altijd bij het rechte eind, de pol, maar hij kan het meestal wel mooi zeggen. Goossens doet mij aan de weelige tijden van De Morgen van weleer denken. De Morgen schopt je een geweten, was toen de slogan. En schoppen, dat deden we naar believen. Per toeval was ik op de gazet terecht gekomen als freelance. Ik had het geluk dat de toenmalige Vlaams Blokster Karin Van Overmeire het telefoonnummer van zijn pa, politicommissaris in Geraardsbergen, als contact-telefoon vermeld had op een pamfletje van het Nationaalistisch Studenten Verbond. Een koop, vollla, en ik mocht beginnen als corteson

dent voor de kraant in de Onafhankelijke Republiek Z.O.-Vlaanderen.

Van het één kwam het ander en Filip mocht al eens op buitenlandse missie. Die uistapijes, dat verdiende nog goed: ik trok al eens naar het Europees Parlement en raakte verzuild in de Britse mijnstaking en de burgeroorlog in ex-Joegoslavië. Meestal was dat een goede

gelegenheid om massa's geld mee te smokkelen voor stakers, vredesbewegens enz. ...

In Engeland mocht de indrukwekkende De Morgen-perskaart niet helpen. Ik werd zes uur aan de kant gezet en mocht duizenden verhalen opdissen over wat ik allemaal ging doen met ongeveer tweehonderd duizend Belgische frank in mijn valies. Daar hing bovendien nog een stickertje op: 'Ireland unfree will never be at peace.' Slechte gok van mijnentwege. Het euvel heb ik opgelost door de valies te voorzien van een dubbelwandje. Nog effectiever was mijn vondst om niet alleen verse maar ook gebruikte kousen mee te nemen op reis en die helemaal bovenaan in de valies te dragen. De controleurs in kwestie hielden er meestal een onstoken neus aan over, maar lieten me wel vlootjes gaan.

Die burgeroorlog, dat was iets minder. Toen ik terug kwam stond ik niet ver van de waanzin en daverde op m'n benen van schrik. In Split had ik een interview afgenomen van een chirurg. De man was uit de kliniek gezet omdat hij van Servische afkomst was. Ondertussen lagen kinderen af te zien op de gangen, omdat zelfs eenvoudige operaties als een appendicitis op enorme wachttijden konden rekenen. Iemand met Servisch bloed onze kinderen opereren, goed gij!

Sindsdien kan ik geen nationalistisch gedoe meer aanzien. Er zijn minstens twee symbolen die ik niet kan verdragen: nationalistische en religieuze. Ze zijn dikwijls verweven met mekaar en eisen over de ganse wereld miljoenen slachtoffers. Voeger was het: 't is oorlog, mama, de klokken luiden. Nu is er een nieuwe variant: hoort, mama, de sex-klokken luiden! Meneer pastoor heeft goesting, we moeten allemaal komen. ... ■

Actie tegen seksisme

*Noch huisvrouw, noch militair,
noch secretaresse van een mil-
jardair, noch sneeuwitje, noch
Rambo, we willen geen robotten
zijn! We willen jullie reclames niet,
we willen opgroeien zonder clichés!*

Dat is de slogan van Mixinours dat men op 11 december in het midden van de Brusselse Nieuwstraat kon horen. Het doel van deze vreemde groep? De aandacht trekken op de rol dat speelgoed speelt in de reproductie van seksisme. De Mixinours omschrijven zichzelf als een "collectief

dat tegen seksistische stereotypen strijdt waarmee kinderen opgroeien zodat ze worden zoals het moet: goede zorgende huisvrouwen en brute mannen die met grote wagens rijden. De Mixinours zijn heel schattig, maar tegelijk ook heel ongehoorzaam." ■

